

Izhaja vsa tisk in soboto ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Namskih ulicah in Leban na Verdjevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Na hud pritisk pravičen odpor.

Zadnjič smo poročali, kako se je godilo slovenskim članom c. kr. kmetijskega društva v Gorici pri volitvi 7 odbornikov dne 18. tek. meseca. Hud pritisk je vzbudil energičen odpor. Vsi slovenski odborniki in člani so ne glede na obstoječa politična nasprotstva koj po končani volitvi enodušno sklenili, da se morajo poskusiti in vporabiti vsa zakonita sredstva v namen, da se razveljavi ta skozi in skozi nepravilna in skrajno krivična volitev. Prvo tako sredstvo je utok na c. kr. namestništvo, ki se pa ob enem priobči tudi našim zastopnikom v državnem zboru, nj. e. gospodu minister-skemu predsedniku in nj. e. gospodu ministru za poljedelstvo. Ta utok se glasi:

Visoko c. kr. namestništvo!

Proti volitvi 7 članov v glavni odbor c. kr. kmetijskega društva, ki se je vršila v Gorici dne 18. t. m. za odsek obsegajoč mesto Gorico in okolico, podajamo podpisani društveni člani v zakonitem roku naslednji

utok:

Kmetovalci v goriški okolici, v Brdih, v vipavski dolini, na Krasu in v gorskih okrajih poknežene grofovine goriške in gradiške so se v novem času z verno poprijeli napredovanja na kmetijskem polju. Visoko c. kr. namestništvo se je tega gotovo že prepričalo po mnogih prošnjah, ki mu od leta do leta v progresivnem številu dohajajo iz vseh imenovanih pokrajin za podelitev podpor v razne kmetijske namene. V vseh vinovin in sadorodnih pokrajinah so se ustanovile vinarske in sadjarske zadruge, na gorske strani deluje že nad 30 mlekar-skih zadrug — prve so si priskrbele svoje drevnice in trtnice, druge svoje mlekarne — kmetijska zadruga v Cerknem zgradila si je celo svoj razumno opravljeni »Gospodarski dom«. Vsa ta društva tekmujejo med seboj v naprednem delovanju in povsodi je že očitno poznati dobrodejne uspehe tega tekmo-vanja.

Čisto naravno je, da v primeri z verno za kmetijski napredek rase in se širi med našim ljudstvom tudi zanimanje za c. kr. kmetijsko društvo v Gorici kot centralo za delovanje na kmetijskem polju, po kateri se širi ali bi se moral širiti kmetijski poduk po deželi in se navadno pretakajo državne podpore v prospeh posameznim kmetijskim panogam na raznih deželnih straneh.

Naravno in samo po sebi razumljivo je zlasti prizadevanje našega ljudstva, da hoče biti v tem društvu v pravičnem razmerju zastopano — to je v primeri s številom ljudstva, obsežnosti njegovega posestva in doslednih kmetijskih potrebščin.

Nasledek tega hvalevrednega prizadevanja pa je ta, da se je začelo v zadnjih letih število društvnikov iz vseh navedenih pokrajin čvrsto množiti in da se je zlasti v odseku za Gorico in goriško okolico, kjer niso imeli slovenski posestniki, dasi jih je znamenita večina, do letos nobenega zastopnika iz svoje srede, oziroma iz svojih zaupnih mož, začelo veselo gibanje, to je, da se zavdni kmetovalci in prijatelji kmetijstva iz mesta in okolice od tedna do tedna oglašajo k pristopu, tako da se je od zadnje seje glavnega odbora, ki je bila dne 14. februarja t. l., do zdaj oglasilo pri odbornikih stanujočih v Gorici zopet nad dvajset novih članov, katerih pa žal nismo mogli oglasiti, ker ni predsedništvo od tistega časa do danes — proti jasnemu določilu § 28. pravil sklicalo nobene seje.

In danes smo po vsem tem, kar se je dogodilo v soboto dne 18. t. m. pri volitvi 7 novih udov glavnega odbora in kar je predsedništvo ukrenilo glede te volitve, popolnoma prepričani, da gospod predsednik ni sklical odborove seje na-

lašč za to, da je preprečil imenovanje novih članov, katerih število bi bilo imelo odločilen vpliv na izid volitve novih odbornikov.

Na tem mestu naj mimogrede omenimo, da se je slovenskim članom po krivdi predsedništva oziroma društvenega urada že pri volitvi odbornikov za tukajšnji odsek, ki se je vršila začetkom meseca januarja, godila občutljiva krivica. Italijanski člani so namreč takrat prejeli tiskana vabila, s katerimi se jim je napovedala volitev 6 odbornikov, slovenski člani pa so prejeli autografirana vabila za volitev 5 odbornikov. Takrat so v absolutni večini došli slovenski člani, zapeljani po prejetem napačnem vabilu, oddali svoje glasovnice za 5 odbornikov in nasledek je bil, da so izvolili namesto 6 samo 5 odbornikov — da so bili torej za jednega zastopnika v glavnem odboru opeharjeni.

Tudi to bodi povedano na tem mestu, da se pri takratni volitvi ni zahtevala od došli članov nobena izkaznica, dasi so bila v veljavi ista društvena pravila, katera veljajo danes.

Po § 39. in naslednjih društvenih pravil, bi se bil moral že davno ustanoviti odsek za Gorico in goriško okolico in ta bi imel pravico voliti člane osrednjega odbora po določilu § 41. pravil. — A nabranih je že mnogo članov za ta odsek, toda predsedništvo, oziroma društveni urad — po kojih skrbi so se že davno ustanovili odseki v naši Furlaniji — nista nič storila za to, da bi se bil ustanovil tudi tukajšnji odsek in da bi se bili eventualno ustanovili tudi drugi odseki na slovenski strani dežele.

Pač pa je pustilo predsedništvo, da sta minula po zadnji odborovi seji dva meseca brez nobene seje — a nasprotno je hitelo sklicati društvene člane iz mesta in okolice k volitvi novih 7 odbornikov — in to na način, ki je bolj zavratnemu napadu podoben, nego rednemu vabilu.

Priloženo okrožnico z dne 14. aprila 1903 št. 266 je društveni urad razposiljal 15. in kakor vse kaže, tudi 16. istega meseca, kajti posamezni, tu v Gorici stanujoči člani so jo prejeli še le v jutro dne 17. t. m., torej en dan pred volitvijo. Ta pozna razposiljatev jasno kaže, da je predsedništvo hotelo prehovati tiste člane, kateri stanujejo po vaseh obširne goriške okolice, prvič, ker jim je odtegnilo priliko, da bi se med seboj dogovorili o tako važnem opravilu in drugič, ker nekateri niti niso mogli o pravem času dobiti okrožnice, da bi se bili mogli deležiti volitve dne 18. t. m. — Kolikor smo mogli doznati, niso prejeli vabil, č. g. Dermastija, kaplan v Solkanu, občina Solkan, občina Kronberg, č. g. Klanjšček, vikarij v Goranji Tribuš, dež. poslanec, prof. Iv. Berbuč. O teh smo le slučajno izvedeli, a gotovo je bilo veliko več takih.

Če so pa pri vsem tem razum ednega ali dveh vsi člani našega odseka prišli v Gorico, da bi se udeležili volitve — je to uspeh skrbnosti goriških odbornikov, kateri so takoj v četrtek 16. t. m. razposlali na vse strani ekspresna pisma in ekspresne sle, da so privabili naše člane k volitvi. In prišli so tudi iz najoddaljenejših krajev — kakor smo rekli — razum 1 ali 2 vsi, kar zopet spričuje zavednost našega ljudstva in njegovo živo zanimanje za kmetijski napredek.

Zbore, pri katerih posamezni odseki zbirajo svoje zastopnike za društveni glavni odbor, je smatrati delnim obnim zborom, ker se tu shaja lahko na stotine članov, kateri žele izvrševati svojo volilno pravico. § 43. imenuje te zборе izrecno občne zборе. Torej je za sklicevanje takih zborov uporabljati določilo § 35. društ. pravil, po katerem mora biti volitev naznanjena vsaj 15 dni pred dotičnim zborovanjem. — V takem postopanju, kakoršnega se je poslužilo predsedništvo glede sklicevanja zbora dne 18. t. m., mora vsak trezen, nepristranski opazovalec spoznati volilno zvižajočo druženo s kršenjem pravil.

Zato je bila med slovenskimi člani na dan volitve občna poparjenost in še večja razdraženost, ko so zapazili, na kako strankarsko, slovenskim članom sovražno stališče se je postavil društveni predsednik sam in z njim vred celi urad kmetijskega društva.

Ta pristranost se je očitno kazala že v sestavi volilne komisije. Predsedoval je predsednik sam g. vitez dr. Pajer, zapisovat ali prav za prav beležbe svinčnikom je delal društveni tajnik »Professore« Hugues, prisedal je odbornik dr. Marani in legitimacije je poverjeval neki »Dottore« Pontotti, v červinjskem okraju bivajoč italijanski podanik, kateri niti ne pripada goriškemu odseku in nima tu volilne pravice. Ta mož se je najbolje vedel, dasi je imel najmanj pravice stati na svojem mestu, in slovenskim volilcem, kateri so ga v svojem jeziku nagovarjali, je zaničljivo odvrčal: »Io non so parlare, scia vo«. Ta sestava komisije kaže, da je predsednik slovenske člane popolnoma preziral in da je nalašč postavil v njo takega moža, katerega nastop je bil že sam na sebi provokacija za slovenske člane, ne glede na to, da je ta mož z očitnim namenom popačeno klical njihova imena in se spozabil celo do insultov, kakoršen je zgoraj navedeni.

Koliko vrednosti pa naj ima zapisnik, na kateri si je s svinčnikom beležke delal »Professore« Hugues, kateri ne razume nobene slovenske besede, dočim so naši volilci govorili, oziroma protestovali samo po slovenski? — Ta zapisnik se ni pisal med volitvijo, ne prečital koj po končani volitvi in dosledno ga tudi ni nihče podpisal. Torej se lahko reče, da zapisnika o volitvi ni, marveč da ga boče četvorica, katera je vodila volitev še le zdaj skovala in sicer tako, da zakrije svoje zvižaje in celo vrsto nezakonitosti, ki so se godile pri volitvi.

Mi protestujemo z vso odločnostjo proti verodostojnosti, proti veljavnosti tega zapisnika.

V okrožnici z dne 14. aprila t. l. št. 266, s katero smo bili povabljeni k volitvi, sklicuje se predsedništvo na §§ 19, 20. in 21. društvenih pravil. A novi člani ne poznajo in ne morejo poznati dotičnih določil, ker ni še nobeden izmed njih prejel društvenih pravil, — kakor je bila poprej navada, da je društveni urad novim članom z dotično sprejemnico pošiljal tudi pravila.

Vendar pa so si nekateri člani dva dni pred volitvijo preskrbeli neposredno v društvenem uradu priloženi iztis društvenih pravil in so ga prav skrbno in natančno prečitali in pretresli; a nikjer niso našli določila v njem, da je moral poprej plačati udnino, kdor hoče izvrševati volilno pravico. Vsak član, doktor ni ali prostovoljno izstopil iz društva, ali bil z formalnim sklepom izključen, vživa vse pravice podeljene po pravilih, všteto volilno pravico.

Na dan volitve se je baje kazal v društvenem uradu italijanski iztis pravil dopolnjen s pisanim dostavkom, o katerem pravijo, da obsega tako določilo; a slovenskim članom se ni nikdar objavilo to določilo in tako tudi ne ono, da se mora vsaki član pri volitvi predstaviti z izkaznico. Kakor že omenjeno, ni pri volitvi 5 odbornikov januarja meseca t. l. nikdo zahteval in nikdo kazal take izkaznice, dasi se je takratna volitev vršila na podlagi istih pravil, kakor zadnja dne 18. t. m. Zato je tudi mnogo naših članov in tudi nekaj italijanskih, ki so že plačali udnino za tekoče leto, prišlo na volišče brez izkaznice, ker so bili popolnoma uverjeni, da je ni potreba.

Najbolj kričeč dokaz, kako pristransko in krivično je postopalo društveno predsedništvo glede sporne volitve, pa je ta-le:

Na dan pred volitvijo je najet poverjenik društvenega urada — neki Comel — pobiral pri vseh italijanskih in nemških člarih, kateri še niso bili plačali udnine, dotične zneske ter jim

vročeval izkaznice. Gospod odbornik Anton Jakončič, kateri je slučajno to videl in se prepričal iz dotičnega izkaza, da se udnina pobira edino le od italijanskih in nemških članov, je šel v društveni urad in tam od tajnika »Professore« Hugues zahteval pojasnila o tem postopanju. Ta se je odrezal tako-le: »Io non ho fatto altro che eseguire gli ordini della Presidenza«. To se je zgodilo 17. t. m. Naslednje jutro med 8. in 9. uro je šel g. c. kr. davkar Fran Gaberšček v društveni urad plačat svojo udnino, a ni našel blagajnika in reko se mu je, da ga danes ne bode. Pozneje po 9. uri je prišel g. Anton Kozem, župan iz Prvačine in je hotel plačati udnino za 10 članov svoje županije, in godilo se mu je prav tako. In za njim je hotelo še mnogo drugih — vseh skupaj med 40 in 50 — opraviti svojo dolžnost, a izvedeli so, da je blagajnica po predsednikovi odredbi zaprta in da ostane ta dan zaprta.

Po tem takem so se italijanskim članom izkaznice po predsednikovi odredbi tako rekoč vsiljevale, slovenskim članom pa, kateri so prišli prostovoljno, da opravijo svojo dolžnost, se je to »praesidialiter« zaprečilo z očitnim namenom, da se jim zabrani izvrševanje volilne pravice.

Blagajniku so vsak dan med tednom odkazane uradne ure od 9. popoldne do 1. popoldne. Če je on zadržan, mora biti drugače preskrbljeno za dotično poslovanje. Na dan volitve, ko se od vseh strani zbirajo člani, je njegova prisotnost v uradu neobhodno potrebna; kajti vsak, kdor pride s kmetov v mesto, porabi rad to priliko, bodisi da poravnava svojo udnino, ali da si naroči kmetijskega blaga, ali pa da prevzame in plača naročeno blago. Blagajnik pa je bil na dan volitve zadržan na predsednikovo povelje, ali kakor je med volitvijo nehoté beseda ušla društvenemu tajniku: »Per conchiuso del Comitato ristretto«. Sam g. predsednik pa je, ko so ga razni člani med volitvijo interpelirali: »Zakaj je danes društvena blagajna zaprta?« — trdovratno molčal; dokaz, da sam ni mogel opravičiti take naredbe, katera ni bila nič drugega, nego gola volilna zvižaja, nedostojna društva, katero nosi častni naslov »cesarsko-kraljevsko« in še nedostojniša predsednika italijansko-slovenskega društva, kateri je ob enem deželni glav ar slovensko-italijanske dežele.

Pri volitvi se je zabranilo glasovanje vsem tistim, kateri so se predstavili brez izkaznice, ne glede na to, ali so že plačali udnino za tekoče leto ali ne, in dasi so imeli vsi vabilo k volitvi pri sebi in so nekateri celo opravičili s pobotnico opravljeno plačilo in med njimi znani možje, udje glavnega odbora kmetijskega društva, dostojanstveniki, kakor n. pr. gospodje profesor Ivan Berbuč, odvetnik dr. Tuma, župnika Blaž Grča in l. Kolavčič, župan podgorski A. Klančič, c. kr. šolski svetnik Štefan Križnič, ces. svetnik Fran Vodopivec in dr., katere predsednik sam prav dobro pozna kot društvene člane; — vse to ni nič pomagalo: Brez izkaznice ni smel nihče vložiti svoje izkaznice v urno. Društveni član gosp. Franc Klanjšček, vikarij v Goranji Tribuš, pozvan po ekspresnem pismu od strani naših odbornikov, je odšel od doma ob 3. po polnoči, pregazil strmo, s snegom pokrito pot iz Tribuše do Čepovana in se pripeljal potem v Gorico, se predstavil tu volilni komisiji s pobotnico z dne 16. tekočega meseca, katero je prejel poprejšnji dan, ne da bi je bila priložena tudi izkaznica — pa ni bil dopuščen k volitvi. Sije li možno misliti še krivičnejše postopanje?

Novi člani, ki so bili sprejeti v seji glavnega odbora dne 14. februarja t. l.: Pervačina občina, Anton Kozem, župan, Jožef Gregorič, Alojzij Stanič, Jožef Orel iz Pervačine in mnogo drugih, so bili po

§ 12. društvenih pravil dolžni plačati udmino za tekoče leto tekom prvih treh mesecev svojega društvenstva. Ta doba pa ni bila potekla še nobednemu izmed njih, dočim so z vzprejemom v društvo zadobili vse pravice pravih članov — in vendar so bili odklonjeni.

Za italijanske člane pa je bilo že drugače preskrbljeno, da so tudi tisti, kateri do dne volitve niso imeli še izkaznice, — da so jo dobili med volitvijo. Naj povemo en sam slučaj in po njem naj se sodi, kako se je sploh godilo. Predstavil se je volilni komisiji član Benedetto Morpurgo, kateri je plačal udmino, pa ni imel izkaznice. Na dotično vprašanje je odgovoril: „Non la ho, ma la vado cercare“ in je odšel. V tajnikovi uradni sobi je imel ta dan vse polno poslani znani glavni sotrudnik „Corriere Friulano“ Seppenhoffer; hodil je ven in noter in se ponašal, kakor bi bil v svoji uradni sobi. Ko je stopil Morpurgo iz dvorane, mu je bil Seppenhoffer takoj za petami. V hišni veži sta nekaj med seboj pošepetala in kmalu potem je stal gosp. Morpurgo zopet pred volilno komisijo oborožen z izkaznico ter je vložil svojo glasovnico v urno. Ta dogodek je vzbudil živahno ogorčenost med našimi prisotnimi člani in vsak si ga je tolmačil po svoje. Se le, ko so nam zanesljive osebe poročale o pomenkovanju Morpurgo s Seppenhofferjem v veži, sodili smo, ne da bi se nam bilo bati kake zmote, kaj se je zgodilo.

Po tem slučaju je tudi lahko soditi, kaj je imel žurnalista Seppenhoffer ta dan opraviti v tajnikovi sobi in koliko takega opravila je omagal.

Se bi lahko naštel nekatere nepravilnosti, ki so se godile v škodo in krivico posameznim volilecem; toda zašli bi predaleč v podrobnosti, katere ne morejo slednjič nič drugega dokazati, nego to, kar smo tu zgoraj vže v obilni meri dokazali, da je bila namreč cela volitev z dne 18. t. m. konglomerat samih nepravilnosti in zvijač, kojih vsaka zase, temveč pa celota vseh skupaj tvori ničnost volitve. Omeniti nam je h koncu samo še enega dejstva, katero najjasneje razkriva in osvetljuje skrajno strankarsko stališče, na katero se je pri tej volitvi postavil društveni predsednik, gosp. dr. vitez Alojzij Pajermoriva. Zastopal je namreč pet članov in dosledno glasoval petkrat:

1. za se kot član,
2. kot deželni glavar za italijansko kmetijsko šolo,
3. v isti lastnosti za slovensko kmetijsko šolo,
4. kot predsednik odvetniške zbornice in
5. kot predsednik političnega društva „Unione“.

Prvima dvema glasovoma nimamo nič oporekati; s tretjim oddanim glasom pa je deželni glavar osvedočil svojo nepravilnost, ker je za šolo, katera razpravlja kmetijske interese naše deželne strani, glasoval proti nam; z glasovanjem ad 4 je predsednik odvetniške zbornice razodel svojo netaktnost in brezobzirnost, ker je za korporacijo, v kateri so združeni tudi slovenski odvetniki, glasoval v smislu svoje stranke in slednjič je, posluščaje se svoje pravice kot predsednik italijanskega političnega društva „Unione“, javno pritisnil pečat pristranosti na vse svoje postopanje v sporni volitveni zadevi.

Slednjič moramo še posebno naglašati, da predsednik dr. vitez Pajermoriva ni imel niti pravice, sklicati člane goriškega odseka v volilni zbor, kakor je nima sploh društveno predsedništvo in to iz naslednjih razlogov:

Po prehodnih določilih, zapadenih koncem § 43 novih društvenih pravil, bila je naloga društvenega predsedništva — kakor hitro je vlada potrdila ta pravila — preskrbeti, da se ustanove novi odseki po določilih zadnjega poglavja istih pravil.

Po § 41. imajo ti odseki pravico voliti člane osrednjega odbora po določilu § 19. Ker imajo pa ti odseki svoje predsedništvo, katero ni identično z društvenim, umevno je samo ob sebi, da ima edino odsekovo predsedništvo pravico, sklicati svoje člane v zbor k volitvi članov osrednjega odbora. To določilo je dejansko že obveljalo in se izvršilo v naši Furlaniji, kjer so ustanovljeni odseki izvolili svoje zastopnike v osrednjem odboru. Dosledno se mora izvršiti tudi v našem okraju.

Iz predstojajočega je jasno razvidno, da je društveno predsedništvo glede odseka za Gorico in goriško okolico

1. zanemarilo ali morda tudi namenoma opustilo izvršitev prehodnih novih društvenih pravil in

2. segnivši v delokrog odseka, ki se ima še ustanoviti, prestopilo meje svojega področja ter s tem očitno kršilo pravila.

Opiraje se na vse navedene razloge, stavimo podpisani odborniki in člani c. kr. kmetijskega društva

predlog:

Visoko c. kr. namestništvo naj blagovoli razveljaviti volitev 7 članov za osrednji odbor c. kr. kmetijskega društva v Gorici, izvršeno dne 18. tekočega meseca in čimbrže odrediti, česar treba, da se osrednji odbor dopolni po določilih §§ 19., 40., 41., 42. in 43. društvenih pravil.

V Gorici, 20. aprila 1903.

Anton Jakončič, deželni poslanec; Anton Klančič, deželni poslanec; Blaž Grča, deželni poslanec; dr. Henrik Tuma, deželni poslanec; dr. Dragotin Treo, odvetnik; dr. Rudolf Gruntar; Leopold Budau, c. kr. dvorni svetnik; dr. Alojzij Franko, odvetnik; dr. And. Pavlica; And. Gabršček; Ant. Pečenko; Anton Krušič; Fran Gabršček, c. kr. davkar v p.; Josip Musič, posestnik; Ivan Simčič, posestnik; za „Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici“: A. Jakončič, ravnatelj, A. Koren, J. Orel, J. Šušmelj, J. Mozetič; za „Vinarsko in sadjarsko društvo v Prvačini“: Albert Šušmelj, predsednik, V. Gregorič; za občino Prvačino: A. Kozem, Josip Primožič, Jožef Gregorič, Alojzij Stanič, Peter Kerševan, Ivan Kerševan; Rajmund Žnidaršič, za „zavarovalnico goveje živine“, in „hranilnico in posojilnico“ v Renčah; Anton Merljak, za občino Renče in Gradišče in za se; Pavel Pahor; Josip Pahor; Franc Hebat; Franc Stepančič; Andrej Merljak; Andrej Peric; Franc Nemic; Anton Šavnik; Ivan Šavnig; Janez Nemec; Jožef Vidmar; Ivan Drufovka, posestnik.

Dopisi.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. — (Kratek odgovor na dopis iz Vel. Žabelj v „Primorcu“ št. 16.)

Vsako veliko časa se obelodani kak dopis iz Vel. Žabelj, a skoro noben ni brez „Žabeljske“ baharije in iz te izvirajočega zaničevanja Sv. Križa. Tako je tudi z dopisom, z dne 5. t. m.

Prvi stavek trdi, da „naš (žabeljski) kmet se zaveda svojega revnega položaja“, a proti koncu dopisa zaničljivo očita nam „menažo“ od kaptucinov. Kako se to vjema!

Resnica je, da je malo krajev po Vipavskem, ki bi imeli toliko baharije, a poleg te tudi preveč dolgov na svojih zemljiščih, kakor jih imajo Vel. Žablje kljubu zaporednim dobrim letinom v primeri s sosednimi kraji.

Dragi sosedje! Ako se zavedate svojega revnega položaja, zavedajte se tudi, da baharija in revno stanje ne gresta skupaj, ampak napravljata dotičnike le s mešne. Vel. Žablje so postale res samostajna fara, doslej še brez župnika, ker nadškofijski ordinariat še ni razpisal službe, kajti zadeva je komaj rešena in taka strašna sila tudi ni, da bi se morala fara z ne 500 ljudmi, kar razpisavati. Vprašanje je, koliko župnikov se bode poganjalo za najnovjšo faro v naši deželi. Kdor pozna razmere v Vel. Žabljah, ne bode se pulil za boro „faro“.

Smešno je podtikati vaškima „županoma“ krivdo, da ni še razpisana farna služba; grdo pa, sumničiti koga, da bi prosil, da bi ostala nova fara še dalje nekaka „podružnica“ Sv. Križa. Ta bode shajal odslej boljše in ložeje sam brez dosedanje „podružnice“. Hvala Bogu, da je vendar enkrat dovršena ločitev. Želim iz srca, da bi tudi vam tako ugajala ločitev, kakor ugaja nam ter da bi bili ločeni in samosvoji zadovoljni in mirni brez vednih hujskarij. Bodočemu žabeljskemu župniku pa želimo, da bi mu žabeljski pobalini v znani „naprednosti“ ne napravljali podoknic z oslovskim riganjem ter da bi mu ne razbijali vrat pri vrtu, kakor so delali sedanjemu vnetemu in miroljubnemu vikarju.

Znanim žabeljskim „oprtnjakom“ — naprednjakom pa svetujemo še, naj puste na miru svetokriške mestne pravice, katerih nima zajamčenih od Napoleona, ampak od naših cesarjev, katerih imena niso vredna, da bi se blatila po čeljustih žabeljskih lazi-naprednjakov. Pustite nas v miru, kakor puščamo mi vas, kajti doma imate dovolj smeti, ako jih hočete pometati.

Verujemo dopisniku, da je bila v Vel. Žabljah neka oseba „obsedena“, a ta ni klerikalka, ampak daleč znana predsednica „oprtnjaškim“ zborom. Toliko razprtij ni bilo v Vel. Žabljah, dokler ni prišla tja pred leti „flora“ v hlačah in še hujša polovica v krilu. Škandalni so tam na dnevnem redu in se prenašajo tudi v sosesčino. Dopisnika pozivljemo, da jih v časopisu ožigosa, sicer storimo mi kaj takega. Na svidenje!

Kred, 20. aprila 1903. V predzadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila t. l. napadel me je dopisnik iz Starega sela, češ, da rujem proti bralnemu društvu istotam. Koliko je v tem dopisu resnice, naj pojasni sledeča

izjava:

Podpisana občinska zastopnika občine Kred sva na zahtevo g. učitelja Iv. Ivančič-a v Kredu povpraševala pri vseh hišah v Starem selu zaradi dopisa v zadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila 1903, v katerem se očita imenovanemu g. učitelju, da skuša razdirati bralno društvo v Starem selu in sva izvedela sledeče:

Nobeden vprašanih ni rekel, da bi ga bil g. učitelj šuntal proti „bralnemu društvu“ v Starem selu ali mu sploh odsvetoval, naj ne pristopi k društvu.

V spričo tega najin lastnoročni podpis

J. Urbančič, starešina.

I. Skočir, podžupan.

Taki so dopisi iz naše občine (naj bodo že naslovljeni iz Kreda, Starega sela ali Borjane) že delj časa v „Soči“ in „Primorcu“, v katerih se javno blati občina in odlični njeni člani pred svetom. Dopisnik pljuje v lastno skledo. Pa vsake reči je enkrat konec; mera je že več kot polna. Naj ne misli dopisnik, da mu bomo služili i nadalje v nakovalu, da bode po nas mlatil. Tudi ljudstvu se gabi tako počenjanje, zato take dopise ogorčeno obsoja.

Naj si zapomni dopisnik, da je obrekovanje tudi po državnih postavah kaznjivo dejanje. Vtegne jo skupiti, da jo bode pomnil celo življenje, ker pravica še ni zaspala na svetu in je slednjič le ona zmagovalka.

Da sem bralnim društvom sploh odkritosrčen prijatelj, to dopisnik prav dobro ve, saj me je videval 18 let ob vsaki „Besedi“ v kobaridskeji čitalnici kot požrtvovalnega, delujočega člana.

Vzrok, da nisem ud tuk. bralnega društva je med drugimi posebno ta, ker nisem se pozabil vdarca, ko ste mi pred 2 letoma z lažnjivim obrekovanjem nameravali škodovati na mojej službi in slednjič ker se vsakemu značajnemu človeku gabi prestopati prag hiše, kjer se je skovalo in se še vedno kuje toliko lažnjivih dopisov iz naše občine.

Ivan Ivančič, učitelj-voditelj.

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Danes imajo na Češkem vevlažen shod, v katerem se bo določila nadaljna taktika mladočeskih državnih poslancev v državnem zboru. Sklepi tega shoda bodo od prevelikega pomena za nadaljni razvoj našega parlamentarnega življenja. Da sklepi tega shoda postanejo lahko osodepolni za naš parlament, o tem nikdo ne dvomi. Ako bi se na tem shodu sklenilo, da morajo mladočeski poslanci pričeti koj z obstrukcijo, potem bi zadal tak sklep našemu parlamentu najbrže smrtni udarec. Sicer soditi po dosedanjih tozadevnih poročilih, se bode sklep današnjega shoda najbrže glasil tako, da se tudi za nadalje prepušči mladočeskemu klubu da po svoji previdnosti uravna svojo taktiko tako, da bode najbolj vstrezala koristim češkega naroda. Kakor rečeno, na izid tega shoda radoveden je danes vsak avstrijski politik in radovedna je tudi vlada sama, in posebno pa dr. Körber, kateremu se na tem shodu prav lahko prekrizajo njegovi računi.

Državni zbor.

V torek se je prvičkrat po velikonočnih praznikih zopet zbrala k posvetovanju in sklepanju naša poslanska zbornica. V ti seji je vzprejela zbornica predlog politično socialnega odseka, da je nedeljski počitek v predilnicah določiti na 36 ur, počitek ob praznikih pa na 24 ur, kakor tudi predlog gospodarsko političnega odseka, da se konzulatom poveri obširnejša protekcija nad izseljenci in da se diplomatskim zastopstvom pridodajo tehnični, trgovinski in poljedeljski agenti. Zbornica je potem sklenila, da bo prihodnja seja dne 28. t. m. se sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o odpravi službenih kavoj državnih uradnikov; 2. Poročilo o reformi zborničnega poslovnika.

S spremembo poslovnega reda ne bo nič.

V torkovi seji poslanske zbornice je bil, kot znano, sprejet predlog, da pride razprava o zborničnem poslovnem redu še le kot druga točka na dnevni red torkove seje. S tem sklepom je pa baje za dalje časa pokopana razprava o premembi poslovnika. Dunajska „Zeit“ ve o tem poročati sledeče: Zdi se, da je že sklenjeno, da se reforma o zborničnem poslovniku za sedaj sploh odstavi z dnevnega reda, s čimur je usoda odsekovih predlogov vže zapečatena. Vlada je že izpočetka nameravala(?) zavleči

stvar ad calendas graecas, ker hoče prvič, preprečiti vznemirjenje duhov pred pravno tako važnih zadev, kakor je na godba in proračun, in ker se opravičeno boji, da se po spremembi poslovnika v zbornici v najkrajšem času osnuje trdna zborniška večina. — Seveda, nekatere stranke ne bodo zadovoljne s to premembo, tembolj ker so ravno tem potom hotele priti v trdno večino, ki bi pa ne bila — slovanska. Z načrtom, ki ga je baje v tej zadevi sklenila vlada, so pa seveda zadovoljne kolikor toliko vse manjše stranke.

Demonstracije v Belemgradu.

Preteklo nedeljo je kakih 200 trgovskih pomočnikov v Belemgradu priredilo burne demonstracije proti naredbi vlade, vsled katere so trg. pomočniki stavljeni pod zdravniško nadzorstvo ter da mora vsaki od njih izročiti svojo fotografijo redarstvu. To naredbo so največ proizvodili tuji trg. pomočniki, ki zanašajo razne nečedne bolezni med domače trg. pomočnike in med katerimi je mnogo sumljivih elementov, ki prihajajo v Srbijo. Zaradi tega pa je bilo tudi med domačimi ranti mnogo nemških, madjarskih in židovskih elementov, ki so domačine hujskali na izgrede. Kmalu je prišlo do tolikih nemirov na javni ulici, da je moralo nastopiti vojaštvo z orožjem v roki.

Za srbski narod značilen pa je ta le dogodek, ki se je pripetil v neki ulici, kjer je bila največja gnječa demonstrantov. Ondi je zapovedoval neki častnik svojemu moštvu. Iz množice so se čuli klici: „Proč s policijo! Živela srbska vojska!“ Častnik ukaže množici, da se ima raziti v petih minutah. V tem trenutku začne breati in skakati konj jednega vojaka in častnik zakliče vojaku: „Pazi, da katerega ne pohodi!“ Te besede so imele mogočen učinek. Ljudstvo je urnebesno vzkliknilo: „Živela naša vojska! Bratje razidimo se! Tudi vojaki so naši bratje in ako oni pazijo, da se nam ne zgodi hudega, bodimo pazljivi tudi mi proti njim!“ — In to je rešilo položaj, ki bi bil postal lahko nevaren. V petih minutah je bilo vse mirno.

Delavski ustanki na Nizozemskem.

V tej mali državi se vrše veliki dogodki. Vsi delavski stanovi po celi državi stopajo v splošni veliki štrajk pod geslom odpora zoper nove postavbe, naperjene proti štrajkom. Najprej so začeli štrajkati delavci na ladjah, ki imajo v svojih rokah do malega ves trgovski promet, ker dovažajo od morja po kanalih v mesto vse blago. Ako ne delajo ti ljudje, stoji ves promet po tovarnah in skladiščih. Temu štrajku se je pridružil štrajk železničarjev, ki so izdali parolo: „Po celi Nizozemski ne sme voziti noben vlak!“ Tem štrajkom pa so se pridružili še drugi in generalni štrajk se bliža. Vsled tega stoji država pred veliko krizo. Vlada skuša z vojaštvom vzdržati železniški promet in nizozemske vlake straži vojaštvo. Ali žal, niti v vojaštvo nima več zaupanja. Po raznih krajih se vrše spopadi, med katerimi je vedno več ranjenih. Po vseh lukah in mestih počiva delo, vse kolodvore straži vojaštvo. Vlada hoče v celi državi proglasiti obsedno stanje, a vodje delavcev pozivljajo ic'e na mir, da ne dajo povoda vojaštvu za nastopanje. Inozemski vlaki prihajajo redno, a notranji železniški promet počiva. Od 25.000 vojakov, ki imajo služiti, jih je več tisoč na dopustu, a najtežavnejše je, ker se vlada na pešce in mornarico ne more zanesti.

Macedonski dogodki.

Rusija zahteva, da se morilca konzula Ščerbine, Ibrahima, predno se ga usmrti, konfrontira z ono osebo, ki ga je baje nagovarjala k izvršenemu zločinu. Je pač tako, kakor so prerokovali razni listi, da Turčija nikdar ne izvede reform. Sedaj prihajajo namreč iz Carigrada vesti, da je sam sultan izgubil tako nado, katere ni morebiti nikdar imel. Poročila iz Carigrada pravijo tudi, da se sultan jako boji, da bodeta morali poseči v macedonske razmere z orožjem Avstrija in Rusija.

Iz Cetinja prihajajo poročila, da sta bila v Skadru napadena in ranjena dva kristjanska člana novega sodišča.

Te dni prišla so med svet iz turških virov poročila o novih večjih spopadih med ustaškimi četami in med turškimi vojaki. Ali ta poročila so tako hudo po turško pobarvana, da jim živ krst ne verjame. Poroča se namreč iz Soluna, da je v nedeljo popoldne v gorah med Osmanje in Strumico došlo do hude bitke med ustaši in med turškimi četami. Ustašev da je bilo kakih 300. Po teh poročilih bi bil trajal boj več ur in bi se bili ustaši še le proti večeru umaknili. Zdaj pa pride najlepše. Poročila pravijo namreč, da je bilo v tem boju 50 ustašev ubitih, 70 pa ranjenih. Turkov pa je bilo ubitih le 7, a ranjenih 10. Dalje se poroča iz istega

vira, da je v Radovištu 500 ustašev napad. 30 turških vojakov in da je bilo po dolgotrajnem bojevanju ubitih le 9 Turkov, a padlo da je 30 ustašev. Na prvi pogled je torej razvidno, da so ta poročila ali izmišljena, ali pa, da je moral biti izid teh bojev ves drugačen, nego pa tak, kakor bi ga hoteli imeti Turki.

V Bolgariji so baje jako nevoljni na ruske konzule zaradi krivih poročil o Macedoncih, katera pošiljajo v Petrograd. Zaradi tega je, kakor se poroča angleškemu listu „Times“, odšlo iz Varne osem bivših bolgarskih častnikov, da bi pomorili ruske konzule, nahajajoče se v Macedoniji. Opomniti moramo, da takim poročilom se ne sme preveč verjeti, ker je znano, da bi Angleži radi videli, da nastane med Bolgarijo in Rusijo nespozumljenje in da se nahajajo v Bolgariji angleški emisariji, ki skrivaj hujskajo Bolgare proti Rusom.

V Varni je bilo te dni ukradenih iz arzenala 700.000 patron in 40 pušk.

Te dni se je zbralo 80 Bolgarov, ki so pod vodstvom bivših bolgarskih častnikov, oboroženi s puškami re, etir-kami zapustili Bolgarijo ter se podali v Macedonijo, da se tam pridružijo macedonskim ustaškim četam. Na čepicah, katere nosijo, stoji zapisano: „Svoboda ali smrt“. Da se pa take čete v Bolgariji lahko zbirajo, ne da bi jim tega branile bolgarske oblasti, je pač znamenje, da je vse prebivalstvo Bolgarije na strani macedonskih ustašev, ter da je bolgarski vladi popolnoma nemogoče zabraniti tako gibanje.

Sploh postajajo na Balkanu razmere od dne do dne bolj nevarne, kar dokazuje tudi to, da so Albanci v zadnjih dneh na dveh mestih prestopili srbsko mejo ter srbske straže pomorili.

Posebno v hudi nevarnosti se nahajajo zdaj kristjani v Stari Srbiji in v Albaniji. Res je, da je poslala Turčija mnogo vojaštva tje, kjer se ji zdi, da bi bila nevarnost največja, ali Albanci popihali so jo drugim in se nahajajo po gorovju. Število oboroženih Albancev se ceni zdaj na 70.000 mož. Ti ljudje se zdaj ne pečajo z drugim, nego s požiganjem kristjanskih vasi in z ropanjem. Porta poslala je sicer že tretjo komisijo v Albanijo, da bi Albance pregovorila k miru in redu, ali tudi ti tretji komisiji so albanski prvaki odgovorili, da nočejo in nočejo nič slišati o reformah. Še huje. Ko je odšla tretja komisija v Carigrad, razposlali so albanski prvaki manifest, tiskan v turškem in albanskem jeziku, po vseh krajih in vaseh cele Albanije, ki se tako-le glasi:

Bratje! Albanci!

Sultan nas je prodal in izdal. On hoče izročiti našo domovino kristjanskim psom. Tujec se pripravlja, da nas podjarmi s silo. Tega pa ne smemo nikakor prepustiti. Zato vsi pod orožje in bomo se proti vsem. Pri prvem poskusu, naperjenem proti nam, pa moramo kaznovati najprej podpihovalce, nahajajoče se v naši hiši, na naših tleh in ti so Srbi!

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Policijski kancelist g. Venceslav S c h a m a n e k je imenovan za policijskega oficijala. — Za policijskega kancelista je imenovan titularni orožniški stražmešter g. I v a n P r e d a u k. — Za sodnega kancelista v Pazinu je imenovan Bože S a d i č, mornarični nadglednik.

Smrtna kosa. — V Belaju pri Cerovljah v Istri je umrl g. Adolf K ü r n e r, oskrbnik na posestvu kneza Auersperga.

Kako so vendar najvni nekateri gospodje učitelji. — V zadnji številki „Soče“ je prijavil odbor „Ajdovske podružnice učit. društva za gorški okraj“ neko izjavo, v kateri se nekako huduje, ker mu nismo odgovorili, odkod in kako je dobila „Gorica“ neko poročilo o zborovanju omejene podružnice, o katerem trdi odbor, da je neresnično. Za božjo voljo, gospodje učitelji, kako morate biti tako najvni, da kaj takega od nas zahtevate. Ali ne veste, da je to uredniška tajnost, katere uredništvo, ako je količkaj pošteno ne sme izdati. Ako je „Soča“ tudi za kaj takega sposobna, da izdaja uredniške tajnosti, to je pač njena stvar. Mi kaj takega ne moremo storiti. Sicer pa, ko že omenjate g. nadučitelja v Oseku Antona Beleta, in pravite, da ni hotel on podpisati izjave, v kateri je bilo rečeno, da je „Gorica“ lažljivo poročala, vprašamo Vas: Zakaj ni hotel g. Bele podpisati izjave? To dejstvo, da ni hotel g. Bele podpisati izjave, vzbuja pri nas sum, da je bilo mogoče naše poročilo o Vašem zborovanju vendarle resnično, kar bi nam bilo pa zares jako žal. Povemo Vam pa še jedenkrat, da je resnica, da gosp. Bele ni spisal omenjenega poročila in da sploh ni bilo naše uredništvo v nikaki dotiki z g. Beletom

glede omenjenega poročila. Sploh pa je naše mnenje, da bi bilo najbolje, ako bi Vi to zadevo pustili pri miru, kajti iz tu navedenega je razvidno, da stvar bolj ko se jo meša, bolj smrdi.

„Klepetec v Gosposki ulici“ — Klepeta dalje. — Glede nakupa nekaterih poslopij v Gorici od strani slovenskih zasebnikov, odgovorili smo že zadnjič kar smo imeli odgovoriti. Zato pa nas klepetečvo klepetanje in zavijanje v zadnji številki „Soče“ prav nič ne zanima. Ker se je pa klepetec iz Gosposke ulice zagnal pri tej priliki tudi v „Centralno posojilnico“ in pa v neko „klerikalno zadrugo“ in je med drugim rekel, da se dr. Šušteršič boji za svoje tisočake, katere je zatolkel v „Centralno posojilnico“, povemo klepetcu in sicer na njegovo jezo in žalost, da se nima dr. Šušteršič za svoje tisočake, katere je zatolkel v „Centralno posojilnico“, prav nič bati, ker jih sploh v „Centralni posojilnici“ ni. Lažnjivemu in podlemu klepetcu pa bodi povedano, da ne samo, da se ne nahaja v „Centralni posojilnici“ noben dr. Šušteršičev tisočak, nego da je resnica, da ima „Centralna posojilnica“ veliko tisočakov svojega denara naloženih v denarnih zavodih v Ljubljani, pri katerih ima besedo baš isti dr. Šušteršič.

Gledé „klerikalne zadruge“ pa omenimo, da nam je dobro znano, kaj vse je poskusil neki falot, da bi jo oškodoval. Ta falot počenjal je namreč take reči, ki so se že tikale v resnici kazenskih paragrafov. Ni izključeno, da prinesemo, ako se nam bo zdelo potrebno, vse to ob svojem času na dan, da svet izve, kake vrste ljudje in kake moralne propalice bi hotele nositi pri nas prvi zvonec ter zastopati na Goriškem slovensko javno mnenje.

Mestni proračun za l. 1903 je zadobil Najvišje potrjenje.

Redarske zadeve. — Redar prvega reda Jože Badin postal je redarski nadzornik. Za redarja l. reda je imenovan Maksimiljan Vodopivec.

Najdene reči. — Jože Vižintin iz Št. Andreja je našel velikonočno soboto na železniškem kolodvoru zlato uro z verigo. Izročil jo je štandrežkemu županu, a ta pa jo je oddal na tukajšnji policiji.

Tatvina. — V noči od torka na sredo so udrli tatje v Milnerjevo vilo. Gospodarjev ni bilo doma. Tatje so pobrali več vrednostnih predmetov, šli potem v klet se tam dobro napili in odnesli potem zdrave pete.

In zopet tatvina. — V sredo po noči so ulomili tatje v vilo Amalija, nahajajočo se za Ražonerji. Tatje so iskali denar; ker pa tega niso našli, postali so nejevoljni in ohladili si so jezo s tem, da so polomili in poškodovali pohištvo. Nekaj vina so v steklenicah vendarle našli, da si so mogli z njimi ugasiti žejo. Škoda, katero so napravili na pohištvo, je še precej velika.

Prememba posesti. — G. Anton Pečenko, trgovec v Gorici, je kupil Rinaldinijevo hišo v Verdijeji ulici poleg dosejanje svoje.

Deželni odbor razglaš: Oddaja se naprava pohištva, ki je potrebno za opremljenje uradov deželnega hipotečnega urada. Vabijo se izdelovalci pohištva, ki se nameravajo potezati za napravo teh izdelkov, da vložijo svoje ponudbe deželnemu odboru do 30. t. m. ter naj določijo cene in dobo, kedaj jim bode mogoče to pohištvo izročiti. — Podrobna pojasnila o kakovosti in množini potrebnega pohištva in dotičnega dela, se razvidijo pri deželnem stavbinskem uradu.

Izpred sodišča. — Na založeni klopi so sedeli te dni Trebižan Alojzij in France in Kalin Anton iz Ajdovščine. Obtoženi so bili, da so pri nekem plesu dne 28. decembra 1902 Franceta Vodopivca tako pretepli, da so ga pripravili ob levo oko. Obsojeni so bili vsi trije in sicer sta bila obsojena prva dva na štiri mesečno, a Kalin na šest mesečno ječo.

Ubodel je v nedeljo, kakor se govori, neki vojak, čevljarja Štefana Komela z Grčine. Podati se je moral vsled tega v bolnišnico usmiljenih bratov.

Nevarni zobje. — V Dornbergu nastal je med mladeniči prepir. Med prepirajočimi bit je tudi brat 23 letnega Jožefa Vodopivca. Ko so se fantje spopadli, hotel je Jože Vodopivec braniti svojega brata. Pri tej priliki ga je pa nekdo tako hudo vgriznil v levo roko, da mu je tri žilice pregriznil. Vodopivca so pripeljali v tukajšnjo bolnišnico in je njegovo zdravstveno stanje še precej opasno.

Samomor. — V torek okoli 9. ure zjutraj se je zaprl „Piccolov“ dopisnik, Anton Petris, v s t r a n i š č e in se vstrelil z revolverjem v sence. V tistem hipu je šel mimo hiše duhovnik, katerega so ljudje poklicali k nesrečnemu samomo-

rilcu. Bil je toliko še pri zavesti, da je na vprašanje namignil, da se hoče spovedati, kar mu seveda ni bilo mogoče. Prenesli so ga v bolnišnico. Do danes ni še umrl.

Nesreča. — Vel. teden je padel z zvonika v Sv. Križu 8 leten deček ter se tako poškodoval, da je vsled tega umrl. Na otroke se le premalo pazi!

Slana in mraz ter kajenje proti njima. — Že pred Vel. nočjo je bila nekaj dni po nižinah slana, ki je provzročila sicer škodo, a le majhno. Dne 19. aprila pa je bila po nižinah v pavske doline močna slana in še hujsi mraz, ki sta provzročila veliko škodo na sadnem drevju in trti. Še večjo škodo je zabranilo precejšnje kajenje. Škoda, da se ni kadilo še veliko bolj.

Dne 20. aprila je bila še hujsa slana, a nekoliko manjši mraz. Toplomer je kazal v vrtu 3° pod ničlo.

Iz Šempasa nam pišejo: V nelnjo in pondeljek smo imeli jako hudo slano. Škode je napravila veliko. Posebno veliko škodo je napravila pri črešnjah in pri krompirju, t. j. pri glavnem pridelku ubožnih posestnikov. Veliko škodo je napravila tudi na trtah, posebno pa na onih, koje so pokazale že zarod, tako da ni pričakovati več dobre letine. Da bi le to zadoščalo, a bati se je še hujega, kar pa Bog ne daj!

Iz Štanjela nam pišejo: Slana je pri nas zadnje dni uničila sadje; trtnega zaroda ne veliko, ker ni še pognal. Zgodnje bele trte so osmojene. „Refošk“ ni trpel še nikake škode. — Orehi so popolnoma končani. — Suša je provzročila tudi pri nas pomanjkanje vode. Toda v Štanjelu in Kobdilju je še vedno nekoliko izvirne vode. Slabeje je oskrbljena z vodo Hruševica. Tu je sicer več zasebnih vodnjakov, pa le eden občinski. — Pred desetimi dnevi se je dogodilo v Hruševici nekaj posebnega. Kakor je Mojzes po božjem povelju priklical iz skale Izraelcem v puščavi vode, tako je tudi v Hruševici nek mladenič šel v svojo senožet oddaljeno od vasi kakih 22 m v smeri proti Avberju tik tržaške ceste, udaril s kladivom in železom po skali, odlepil tako kos kamna od skale, in nastal je močan izvir, ki daje kakih 14 hl vode na dan že 10 dni. Ustno izročilo pravi, a nihče se ne spominja, da je bil vže nekda tam studenec. Dal Bog, da ne usahne v suši ta velik božji dar!

Bohinjska železnica. — Dela pri predoru bohinjske železnice med Podbrdom in Bohinjem napredujejo jako vrtlo. Dosedaj je prevrtenega že polovica predora, namreč od bohinjske strani 1834 m, od podbrdske strani pa 1483 m. Torej skupno 3317 m. Dolgost celega predora pa bode znašala 6314 m.

Poskus goljufije. — V pondeljek je posestnik Šuligoj Anton iz Kanala poveril 57 letnemu Stergarju Jožefu pok. Blaža iz Podlake 9 volov, da jih žene v Gorico in jih tam izroči g. Fogarju. Prišedši v Gorico pa je S. izročil Fogarjevemu agentu samo 8 volov, dočim je 9. odgnal v neki hlev in ga kasneje ponujal v prodajo mesarju llicherju. llicher pa ni hotel vkupiti vola. Kmalu so pa prišli Stergarjevi zli nameri na sled in so Stergarja zaprli. Vola pa je dobil g. Fogar.

Kap. — Nekega krčmarja s Kranjskega, ki je prišel v Brda po vino, je zadela včeraj na Oslavju kap in je ostal koj mrtev.

Razpisujejo se 4 prostori, ustanovljeni od vis. deželnega zbora v spomin ranjkega deželnega glavarja Nj. E. grofa Franca Coronini za brezplačno zdravljenje v prvi morski kopelji v Gra-dežu štirih ubožnih škrofuloznih ali rakitičnih dečkov oziroma deklic te dežele za letošnjo dobo kopelj. — Prošnje, ki morajo biti opremljene z mnenjem občinskega zastopstva, spričevalom o cep-ljenju koz in spričevalom o pristojnosti prosilcev v kako občino Goriške in Gra-diške, kakor tudi se spričevalom ubožstva in zdravniškim spričevalom boleznj prosilcev, naj se vlagajo pri dež. odboru do 15. maja t. l.

Oddelek društva veteranov v Kamujah bode imel veselico v Skriljah dne 26. t. m. pri g. Fr. Kravosu št. 91.

Vabilo k veselici, katero priredi bralno društvo „Narodni dom“ v Škr-bini v nedeljo dne 3. maja 1903. na okrašenem dvorišču gostilne g. Iv. Ada-mič-a s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Volarič: „Pomlad“, poje domači mešan zbor. 3. „Slovenska himna“, svira godba. 4. Pl. Zajc: „Zrinski Frankopanka“, poje domači možki zbor. 5. Broš: „Na obalah jadranskega morja“, izvaja tamburaški zbor iz Komna. 6. Sattner: „Na planine“, poje domači možki zbor. 7. „Jadransko morje“, godba. 8. Broš: „Slava Slovincem“, izvaja tam-

burški zbor. 9. „Vesela družba“, poje mešan zbor. 10. „V boj“, godba. 11. Veseloigra: „Pri puščavniku“. 12. Ples. Vsak plesni komat 20 vin. Začetek veselice točne ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Vstopnina k veselici 40 v, sedeži prve vrste 80 v, druge vrste 60 v. V slučaju slabega vremena preloži se veselica na prihodnjo nedeljo majnika. Nadejamo se, da se prva veselica našega bralnega društva „Narodni dom“ sponese prav dobro, ter pričakujemo in za jedno najljudnejše vabimo naše rojake iz vseh bližnjih vasij in občin.

Odbor.

Kandidatje za mestne in deželnozborske volitve v tržaški okoli. — Politično društvo „Edinost“ je postavilo za kandidate pri mestnih deželnozborskih volitvah, ki se bodo vršile v nedeljo dne 26. t. m., sledeče gospode in sicer: Za prvi volilni okraj Antona Sancina-Drejača pok. Mateja, trgovca v Skednju; za drugi volilni okraj dr. Otokarja Rybača, odvetnika v Trstu; za tretji volilni okraj dr. Gustava Gregorina odvetnika v Trstu; za četrti volilni okraj Ivana Gerdola, c. kr. uradnika v Trstu; za peti volilni okraj Ivana Gorjupa, posestnika na Opčinah; in za šesti volilni okraj dr. Edvarda Slavika, odvetnika v Trstu.

Hartmanov oratorij „Sv. Frančišek“ v Ljubljani je v sredo v stolnici dosegel nepričakovano sijajen vspeh. Zanimanje je bilo uprav velikansko. Ne le s Kranjskega, tudi iz sosednih dežel je prišlo toliko poslušalcev, da si videl v sredo v Ljubljani vse polno tujcev. Stolnica je bila tako natlačeno polna, da v resnici ni mogel nihče več noter. Videli smo poleg presv. škofov ljubljanskega in tržaškega, poleg eksc. g. deželnega predsednika, dež. glavarja in drugih prvih dostojanstvenikov tudi odlične goste iz drugih večjih sosednih mest. Ljubljana je ta dan privabila obilo prijateljev umetnosti, ne le slovenske, ampak tudi nemške narodnosti, ne le katoličanov, ampak tudi protestantov, kateri so z globoko resnostjo poslušali divno skladbo skromnega frančiškana, proizvajano od slovenske „Glasbene Matice“.

To je umetniški uspeh, katerega se odkrito radujemo in častitamo vsem, ki so pripomogli do tako sijajne izvršitve. Natančnejše poročilo o tem priobčimo prihodnjč.

Časnikarski sestanek. — V sredo popoldne se je vršil v ljubljanskem „Katoliškem domu“ sestanek krščansko mislečega časnikarstva. Navzočih je bilo okoli 70 gospodov. V predsedstvo so se soglasno izvolili gg. dr. Lampè, g. Korošec, g. Fajdiga, g. Kompare in g. Rozman. Sklenilo se je ustanoviti časnikarsko društvo za jugoslovanske pokrajine ter so se tozadevni načrti odobrili. Daljša debata je bila tudi pri poročilih o mejsebojni zvezi naših listov, o dopisovanju in o agitaciji za slovensko krščansko časopisje. Stvar časnikarskega društva bo izvršiti dana navodila v prosep narodne in krščanske zavesti med Slovenci. Na vrsti je bilo tudi poročilo o neznosnih razmerah, pod katerimi trpi hrvaški časopisje, ter se je ob velikem odobravanju sprejela tozadevna dr. Lampetova resolucija, katere se tako-le glasi:

Ker imajo Hrvatje in Slovenci po svojem prirodnem sorodstvu, po kulturnih težnjah in sedanjih političnih razmerah slične in skupne potrebe, katerim morejo ustreči samo z vzajemno podporo in s skupnim delom za ojačenje svoje kulturne sile na polju kulturnem, gospodarskem in socialnem — izraza sestanek kršč. sloven. časnikarjev željo, da pride med rodoljubnim hrvaškim in slovenskim novinstvom kot enim izmed najmočnejših današnjih činiteljev v borbi za svobodo in edinstvo hrvaškega in slovenskega naroda, čim najprej do čim ožjega priblizanja, da morejo uspešneje skupno izvrševati naloge, katere časnikarstvu povsod nalaga duh nove dobe.

Ker se pa na Hrvaškem na nečuden način zatira svoboda narodnega tiska in domoljubno časnikarstvo najhujše preganja, in ker je svobodna beseda narodnega tiska eno najuspešnejših sredstev, s katerim se izraža volja ljudstva — zato sestanek slov. katol. časnikarjev radostno in srčno pozdravlja ta pokret in borbo hrvaških opozicijskih strank za ustavna prava in izpremembo sedanega tujega in nazadnjaškega zistema v Hrvaški, ter pozivlja vse pravično, zlasti vse bratsko slovansko časopisje, naj daje pravični in težki borbi hrvaških rodoljubov vso mogočo moralno podporo.

Slana v Italiji. — Tudi v Italiji je napravila slana zadnje dni velikansko škodo. V Puliji se ceni ta škoda na 20 milijonov lir.

Listica upravnštva. — Č. g. J. B. v R. Od 1. jan. t. l. —

Koliko šivank se rabl na dan.
— Nekdo je izračunal, da se porabi na dan na celem svetu 256 milijonov šivank.

Kako se spozna pristnost dijamanta. — Način, kako spoznati pristnost dijamanta, je jako jednostaven. Vzame se namreč kosček papirja ter se napravi na njem s svinčnikom piko. Na to se pogleda piko skozi dijamant. Ako se vidi skozi dijamant pika, kakoršno se je napravilo s svinčnikom, potem je gotovo da je dijamant pristen. Ako se pa vidi na papirju mesto jedne več pik ali pa ako se vidi, mesto jedne pike več črtic, je znamenje da dijamant ni pristen.

Abecede raznih narodov. — Prebivalci Sandviških otokov imajo v svoji abecedi 12 črk. Birmanci 18. Italijani 20. Bengaleci 21. Zidje Sirci in Kaldejci po 22, stari Rimci 23, Grki 24, Slovenci 25, Nemci, Nizozemci in Angleži po 26, Hrvatje in Španjolci po 27, Arabi 28, Perzijanci 32, Georgijci 35, Armenci 38, Rusi 41, a stari Moskovčani celo 43 črk. Nekateri iztočni narodi imajo celo do 50 črk v svoji abecedi.

Najvišje ležeča železnica te zemlje. — Proga peruvske železnice „Ferrocarril Central de Peru“ je danes najvišje ležeča železnica na zemlji. Na tej progi se pripelje v osmih urah iz tropičnega podnebja v kraje z večnim snegom. Tudi glede tehniških težkoč pri izgradbi je ta železnica jedna najzanimivejših tega sveta. Dolgost proge znaša od mesta Callav do Orage 222 kilometrov, a stroški gradnje znašajo 180 milijonov gld., za vsak kilometer približno 800 tisuč gld. Strmec znaša 1.25 metrov pri kilom., in zadnji predor, ki je v višini 4780 metrov t. j. v višini najvišje gore v Evropi Montblanc, je dolg 2400 metrov. Ta železnica teče ob propadih, ki so globoki nad 1000 metrov. Na nekem kraju se je mogla proga le na ta način izpeljati, da se je za neko reko nalašč zgradil tunel in se je voda odpeljala skozenj, da je bilo moč po suhi strugi graditi progo. Lokomotive na tej železnici kurijo s petrolejem.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloga, pošilja se direktno poštini zavoj s 15 zavrtki za K 24.00 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je od tiskjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Krojaška mojstra Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporočata se sl. občinstvu
v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek gotovih oblek
in površnih sukenj. Cene
prav solidne!

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporočata prečast. duhovščini za
izdelovanje cerkvenih posod in
orodja. Pripravo cerkvenega o-
rodja olajšuje revnim cerkvam
s tem, da daje tudi na obroke.
Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalce sam lahko določi.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporočata častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga
mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne
briske pridelke po zmernih
cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporočata

pristna bela in črna vina
iz vipavskih, furlanskih,
briskih, dalmatinskih in
isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi vzorce.

Cene zmjerne. Postrežba poštna.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica,
priporočata p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrirana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema hranilne vloge, katere o-
brestuje po 4 1/2 polumesečno;
nevezdignene obresti pripisuje konec leta
h glavnici. Rentni davek plačuje poso-
jilnica sama.

Daje posojila udom na osebni
kredit po 6% in na vkupitbo po 5 1/2.

Sprejema člane z glavnimi de-
leži po 200 K in z opravičnimi
deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune,
katere obrestuje po dogovoru. Za nala-
ganje in vračanje so na razpolago po-
ložnice c. kr. poštne hranilnice, tako da
je mogoče poslati denar brez poštnih
stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12.
ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrtek
tudi popoldne od 2—4 v ulici Veturini 9.

V odlikovanem fotografskem
atelije-u

Anton Jerkič,

v Gorici,

Gosposka ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko
stroko spadajoča dela v
najmodernejšem štilu in ne-
prekosljivo natančnostjo po
jako zmernih cenah; pripo-
roča se tudi v izdelovanje
krajčevnih in drugih raz-
glednic, ki so priznane kot
najlepše.

Z odličnim spoštovanjem
se priporočata

Ant. Jerkič,
fotograf.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov
kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in
nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic,
kelihov, ciborjev se srebrno kupu.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti
in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno
za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane
sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih
drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša
za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,
pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje,
krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter
so najsposobnejši za vsake vrste del, kakortudi za
vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

BURSKA DVOKOLESA

ter

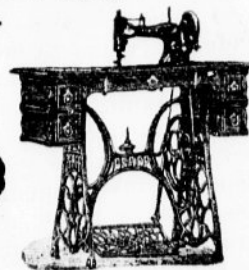
angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese
vsake vrste. Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 v. Edina
meh. delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

„Krojaška
zadruga“
Gorica,
Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega
blaga za spomladansko in letno sezono,
kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist,
satin, Zefir, svilo za prati, Tennis,
Pique bele in barvane. — Moška sukna
po vsaki ceni in veliki izberi. — Nada-
lje ima bogato zalogo platna, Chif-
fona in prtenine, hlačevine, volnene
odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut,
robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih
drobnin.

Preproge, zagrinjala in po-
grinjala iz volne in bomba-
ževine. — Tudi se še naznanja
slavnemu občinstvu, da se raz-
proda vse od prejšnjih
sezona zaostalo blago pod
lastno ceno.

Na zahtevo stranke
pošiljajo se vzorci poštne
prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja
slavnemu občinstvu, da
so cene tudi vsemu no-
vemu blagu tako nizke,
da se ni bati nikake
konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu
in na deželi prilika za pošteno
in solidno postrežbo!

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo. »Goričec«. Oglasi se računijo po petvestah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

In danes smo po vsem tem, kar se je dogodilo v soboto dne 18. t. m. pri volitvi 7 novih udov glavnega odbora in kar je predsedništvo ukrenilo glede te volitve, popolnoma prepričani da gospod

Zbore, pri katerih posamezni odseki zbirajo svoje zastopnike za društveni glavni odbor, je smatrati delnim občinim zborom, ker se tu shaja lahko na stotine članov, kateri žele izvrševati svojo volilno pravico. § 43. imenuje te zборе izrecno občne zборе. Torej je za sklicovanje takih zborov uporabljati določilo § 35. društv. pravil, po katerem mora biti volitev naznanjena vsaj 15 dni pred dotičnim zborovanjem. — V takem postopanju, kakoršnega se je poslužilo predsedništvo glede sklicovanja zbora dne 18. t. m., mora vsak trezen, nepristranski opazovalec spoznati, da bil je za volitev

Najbolj kričeč dokaz, kako pristransko in krivično je postopalo društveno predsedništvo glede sporne volitve, pa je ta-le:

Na dan pred volitvijo je najet po-verjenik društvenega urada — neki Comel — pobiral pri vseh itali-janskih in nemških članih, ka-

Novi člani, ki so bili sprejeti v seji
glavnega odbora dne 14. februarja t. l.:
Pervčina občina, Anton Kozem, župan,

§ 12. društvenih pravil dolžni plačati udmino za tekoče leto tekom prvih treh mesecev svojega društvenstva. Ta doba pa ni bila potekla še nobednemu izmed njih, dočim so z vzprejemom v društvo zadobili vse pravice pravih članov — in vendar so bili odklonjeni.

Za italijanske člane pa je bilo že drugače preskrbljeno, da so tudi tisti, kateri do dne volitve niso imeli še izkaznice, — da so jo dobili med volitvijo. Naj povemo en sam slučaj in po njem naj se sodi, kako se je sploh godilo. Predstavil se je volilni komisiji član Benedetto Morpurgo, kateri je plačal udmino, pa ni imel izkaznice. Na dotično vprašanje je odgovoril: „Non la ho, ma la vado cercare“ in je odšel. V tajnikovi uradni sobi je imel ta dan vse polno posla znani glavni sotrudnik „Corriere Friulano“ Seppenhoffer; hodil je ven in noter in se ponašal, kakor bi bil v svoji uradniški sobi. Ko je stopil Morpurgo iz dvorane, mu je bil Seppenhoffer takoj za petami. V hišni veži sta nekaj med seboj pošepetala in kmalu potem je stal gosp. Morpurgo zopet pred volilno komisijo oborožen z izkaznico ter je vložil svojo glasovnico v urno. Ta dogodek je vzbudil živahno ogorčenost med našimi prisotnimi člani in vsak si ga je tolmačil po svoje. Še le, ko so nam zanesljive osebe poročale o pomenkovanju Morpurgo s Seppenhofferjem v veži, sodili smo, ne da bi se nam bilo bati kake zmote, kaj se je zgodilo.

Po tem slučaju je tudi lahko soditi, kaj je imel žurnalista Seppenhoffer ta dan opraviti v tajnikovi sobi in koliko takega opravila je omagal.

Se bi lahko našteali nekatere nepravilnosti, ki so se godile v škodo in krivico posameznim volilecem; toda zašli bi predaleč v podrobnosti, katere ne morejo slednjič nič drugega dokazati, nego to, kar smo tu zgoraj vže v obilni meri dokazali, da je bila namreč cela volitev z dne 18. t. m. konglomerat samih nepravilnosti in zvijač, kojih vsaka zase, temveč pa celota vseh skupaj tvori ničnost volitve. Omeniti nam je h koncu samo še enega dejstva, katero najjasneje razkriva in osvetljuje skrajno strankarsko stališče, na katero se je pri tej volitvi postavil društveni predsednik, gosp. dr. vitez Alojzij Pajer-Monriva. Zastopal je namreč pet članov in dosledno glasoval petkrat:

1. za se kot član,
2. kot deželni glavar za italijansko kmetijsko šolo,
3. v isti lastnosti za slovensko kmetijsko šolo,
4. kot predsednik odvetniške zbornice in
5. kot predsednik političnega društva „Unione“.

Prvima dvema glasovoma nimamo nič oporekati; s tretjim oddanim glasom pa je deželni glavar osvedočil svojo nepravilnost, ker je za šolo, katerega reprezentuje kmetijske interese naše deželne strani, glasoval proti nam; z glasovanjem ad 4 je predsednik odvetniške zbornice razodel svojo netačnost in brezobzirnost, ker je za korporacijo, v kateri so združeni tudi slovenski odvetniki, glasoval v smislu svoje stranke in slednjič je, posluževaje se svoje pravice kot predsednik italijanskega političnega društva „Unione“, javno pritislil pečat pristranosti na vse svoje postopanje v sporni volitveni zadevi.

Slednjič moramo še posebno naglasiti, da predsednik dr. vitez Pajer-Monriva ni imel niti pravice, sklicati člane goriškega odseka v volilni zbor, kakor je nima sploh društveno predsedništvo in to iz naslednjih razlogov:

Po prehodnih določilih, zapadenih koncem § 43. novih društvenih pravil, bila je naloga društvenega predsedništva — kakor hitro je vlada potrdila ta pravila — preskrbeti, da se ustanove novi odseki po določilih zadnjega poglavja istih pravil.

Po § 41. imajo ti odseki pravico voliti člane osrednjega odbora po določilu § 19. Ker imajo pa ti odseki svoje predsedništvo, katero ni identično z društvenim, umevno je samo ob sebi, da ima edino odsekovo predsedništvo pravico, sklicati svoje člane v zbor k volitvi članov osrednjega odbora. To določilo je dejansko že obveljalo in se izvršilo v naši Furlaniji, kjer so ustanovljeni odseki izvolili svoje zastopnike v osrednjem odboru. Dosledno se mora izvršiti tudi v našem okraju.

Iz predstoječega je jasno razvidno, da je društveno predsedništvo glede odseka za Gorico in goriško okolico

1. zanemarilo ali morda tudi namenoma opustilo izvršitev prehodnih novih

2. segnivši v delokrog odseka, ki se ima še ustanoviti, prestopilo meje svojega področja ter s tem očitno kršilo pravila.

Opiraje se na vse navedene razloge, stavimo podpisani odborniki in člani c. kr. kmetijskega društva

predlog:

Visoko c. kr. namestništvo naj blagovoli razveljaviti volitev 7 članov za osrednji odbor c. kr. kmetijskega društva v Gorici, izvršeno dne 18. tekočega meseca in čimbrže odrediti, česar treba, da se osrednji odbor dopolni po določilih §§ 19., 40., 41., 42. in 43. društvenih pravil.

V Gorici, 20. aprila 1903.

Anton Jakončič, deželni poslanec; Anton Klančič, deželni poslanec; Blaž Grča, deželni poslanec; dr. Henrik Tuma, deželni poslanec; dr. Dragotin Treo, odvetnik; dr. Rudolf Gruntar; Leopold Budau, c. kr. dvorni svetnik; dr. Alojzij Franko, odvetnik; dr. And. Pavlica; And. Gabršček; Ant. Pečenko; Anton Krušič; Fran Gabršček, c. kr. davkar v p.; Josip Musič, posestnik; Ivan Simčič, posestnik; za „Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici“: A. Jakončič, ravnatelj, A. Koren, J. Orel, J. Šušmelj, J. Mozetič; za „Vinarsko in sadjarsko društvo v Prvačini“: Albert Šušmelj, predsednik, V. Gregorič; za občino Prvačino: A. Kozem, Josip Primožič, Jožef Gregorič, Alojzij Stanič, Peter Kerševan, Ivan Kerševan; Rajmund Žnidaršič, za „zavarovalnico govejč živine“, in „hranilnico in posojilnico“ v Renčah; Anton Merljak, za občino Renče in Gradišče in za se; Pavel Pahor; Josip Pahor; Franc Hebat; Franc Stepančič; Andrej Merljak; Andrej Peric; Franc Nemec; Anton Šavnik; Ivan Savnig; Janez Nemec; Jožef Vidmar; Ivan Drufovka, posestnik.

Dopisi.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. — (Kratek odgovor na dopis iz Vel. Žabelj v „Primorcu“ št. 16.)

Vsako toliko časa se obelodani kak dopis iz Vel. Žabelj, a skoro noben ni brez „Žabeljske“ baharije in iz te izvirajočega zaničevanja Sv. Križa. Tako je tudi z dopisom, z dne 5. t. m.

Prvi stavek trdi, da „naš (žabeljski) kmet se zaveda svojega revnega položaja“, a proti koncu dopisa zaničljivo očita nam „menazho“ od kapucinov. Kako se to vjema!

Resnica je, da je malo krajev po Vipavskem, ki bi imeli toliko baharije, a poleg te tudi preveč dolgov na svojih zemljiščih, kakor jih imajo Vel. Žablje kljubu zaporednim dobrim letinam v primeri s sosednimi kraji.

Dragi sosedje! Ako se zavedate svojega revnega položaja, zavedajte se tudi, da baharija in revno stanje ne gresta skupaj, ampak napravljata dotičnike le smešne. Vel. Žablje so postale res samostajna fara, doslej še brez župnika, ker nadškofijski ordinariat še ni razpisal službe, kajti zadeva je komaj rešena in taka strašna sila tudi ni, da bi se morala fara z ne 500 ljudmi, kar razpisavati. Vprašanje je, koliko župnikov se bode poganjalo za najnovejšo faro v naši deželi. Kdor pozna razmere v Vel. Žabljah, ne bode se pulil za boro „faro“.

Smešno je podtikati vaškima „županoma“ krivdo, da ni še razpisana farna služba; grdo pa, sumničiti koga, da bi prosil, da bi ostala nova fara še dalje nekaka „podružnica“ Sv. Križa. Ta bode shajal odslej boljše in ložeje sam brez dosedanje „podružnice“. Hvala Bogu, da je vendar enkrat dovršena ločitev. Želimo iz srca, da bi tudi vam tako ugajala ločitev, kakor ugaja nam ter da bi bili ločeni in samosvoji zadovoljni in mirni brez vednih hujskarij. Bodočemu žabeljskemu župniku pa želimo, da bi mu za žabeljski pobalini v znani „naprednosti“ ne napravljali podoknic z oslovskim riganjem ter da bi mu ne razbijali vrat pri vrtu, kakor so delali sedanjemu vnetemu in miroljubnemu vikarju.

Znamim žabeljskim „oprtnjakom“ — naprednjakom pa svetujemo še, naj puste na miru svetokrižke mestne pravice, katerih nima zajamčenih od Napoleona, ampak od naših cesarjev, katerih imena niso vredna, da bi se blatila po čeljustih žabeljskih laži-naprednjakov. Pustite nas v miru, kakor puščamo mi vas, kajti doma imate dovolj smeti, ako jih hočete pometati.

Verujemo dopisniku, da je bila v Vel. Žabljah neka oseba „obsedena“, a ta ni klerikalka, ampak daleč znana predsednica „oprtnjaškim“ zborom. Toliko razprtij ni bilo v Vel. Žabljah, dokler ni prišla tja pred leti „fiora“ v hlačah in še hujša polovica v krilu. Škandalu so tam na dnevnem redu in se prenašajo tudi v sosesčino. Dopisnika pozivljemo, da jih v časopisu ožigosa, sicer pozirimo

Kred, 20. aprila 1903. V predzadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila t. l. napadel me je dopisnik iz Starega sela, češ, da rujem proti bralnemu društvu istotam. Koliko je v tem dopisu resnice, naj pojasni sledeča

izjava:

Podpisana občinska zastopnika občine Kred sva na zahtevo g. učitelja Iv. Ivančič-a v Kredu povpraševala pri vseh hišah v Starem selu zaradi dopisa v zadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila 1903, v katerem se očita imenovanemu g. učitelju, da skuša razdirati bralno društvo v Starem selu in sva izvedela sledeče:

Noben vprašanih ni rekel, da bi ga bil g. učitelj šuntal proti „bralnemu društvu“ v Starem selu ali mu sploh odsvetoval, naj ne pristopi k društvu.

V spričo tega najin lastnoročni podpis

J. Urbančič,
starešina.

I. Skočir,
podžupan.

Taki so dopisi iz naše občine (naj bodo že naslovljeni iz Kreda, Starega sela ali Borjane) že delj časa v „Soči“ in „Primorcu“, v katerih se javno blati občina in odlični njeni člani pred svetom. Dopisnik pljuje v lastno skledo. Pa vsake reči je enkrat konec; mera je že več kot polna. Naj ne misli dopisnik, da mu bodedo služili i nadalje v nakovalo, da bode po nas mlátil. Tudi ljudstvu se gabi tako počenje, zato take dopise ogorčeno obsoja.

Naj si zapomni dopisnik, da je obrekovanje tudi po državnih postavah kaznjivo dejanje. Vtegne jo skupiti, da jo bode pomnil celo življenje, ker pravica še ni zaspala na svetu in je slednjič le ona zmagovalka.

Da sem bralnim društvom sploh odkritosrčen prijatelj, to dopisnik prav dobro ve, saj me je videval 18 let ob vsaki „Besedi“ v kobaridskeji čitalnici kot poživovalnega, delujočega člana.

Vzrok, da nisem ud tuk. bralnega društva je med drugimi posebno ta, ker nisem še pozabil vdarca, ko ste mi pred 2 letoma z lažnjivim obrekovanjem nameravali škodovati na mojej službi in slednjič ker se vsakemu značajnemu človeku gabi prestopati prag hiše, kjer se je skovalo in se še vedno kuje toliko lažnjivih dopisov iz naše občine.

Ivan Ivančič,
učitelj-voditelj.

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Danes imajo na Češkem velevažen shod, v katerem se bo določila nadaljna taktika mladočeških državnih poslancev v državnem zboru. Sklepi tega shoda bodo od prevelikega pomena za nadaljni razvoj našega parlamentarnega življenja. Da sklepi tega shoda postanejo lahko osodepolni za naš parlament, o tem nikdo ne dvomi. Ako bi se na tem shodu sklenilo, da morajo mladočeški poslanci pričeti koj z obstrukcijo, potem bi zadal tak sklep našemu parlamentu najbrže smrtni udarec. Sicer soditi po dosedanjih tozadevnih poročilih, se bode sklep današnjega shoda najbrže glasil tako, da se tudi za nadalje prepusti mladočeškemu klubu da po svoji previdnosti uravna svojo taktiko tako, da bode najbolj vstrezala koristim češkega naroda. Kakor rečeno, na izid tega shoda radoveden je danes vsak avstrijski politik in radovedna je tudi vlada sama, in posebno pa dr. Körber, kateremu se na tem shodu prav lahko prekrizajo njegovi računi.

Državni zbor.

V torek se je prvokrat po velikonočnih praznikih zopet zbrala k posvetoivanju in sklepanju naša poslanska zbornica. V ti seji je vzprejela zbornica predlog politično socijalnega odseka, da je nedeljski počitek v predilnicah določiti na 36 ur, počitek ob praznikih pa na 24 ur, kakor tudi predlog gospodarsko političnega odseka, da se konzulatno poveri obširnejša protekcija nad izseljenci in da se diplomatskim zastopstvom pridodajo tehnični, trgovinski in poljedeljski agenti. Zbornica je potem sklenila, da bo prihodnja seja dne 28. t. m. se sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o odpravi službenih kavcij državnih uradnikov; 2. Poročilo o reformi zborničnega poslovnika.

S premembo poslovnega reda ne bo nič.

V torkovi seji poslanske zbornice je bil, kot znano, sprejet predlog, da pride razprava o zborničnem poslovnem redu še le kot druga točka na dnevni red torkove seje. S tem sklepom je pa baje za dalje časa pokopana razprava o premembi poslovnika. Dunajska „Zeit“ ve o tem poročati sledeče: Zdi se, da je že sklenjeno, da se reforma o zborničnem poslovniku za sedaj sploh odstavi z dnevnega reda, s čimur je usoda odsekovih predlogov vže zapečatena. Vlada

stvar ad calendas graecas, ker hoče prvič, preprečiti vznemirjenje duhov pred razpravo tako važnih zadev, kakor je nagodba in proračun, in ker se opravičeno boji, da se po spremembi poslovnika v zbornici v najkrajšem času osnuje trdna zborniška večina. — Seveda, nekatere stranke ne bodo zadovoljne s to premembo, tembolj ker so ravno tem potom hotele priti v trdno večino, ki bi pa ne bila — slovanska. Z načrtom, ki ga je baje v tej zadevi sklenila vlada, so pa seveda zadovoljne kolikor toliko vse manjše stranke.

Demonstracije v Belemgradu.

Preteklo nedeljo je kakih 200 trgovskih pomočnikov v Belemgradu priredilo burne demonstracije proti naredbi vlade, vsled katere so trg. pomočniki stavljeni pod zdravniško nadzorstvo ter da mora vsaki od njih izročiti svojo fotografijo redarstvu. To naredbo so največ povzročili tuji trg. pomočniki, ki zanašajo razne nečedne bolezni med domače trg. pomočnike in med katerimi je mnogo sumljivih elementov, ki prihajajo v Srbijo. Zaradi tega pa je bilo tudi med demonstranti mnogo nemških, madjarskih in židovskih elementov, ki so domačine hujskali na izgrede. Kmalu je prišlo do tolikih nemirov na javni ulici, da je moralo nastopiti vojaštvo z orožjem v roki.

Za srbski narod značilen pa je ta le dogodek, ki se je pripetil v neki ulici, kjer je bila največja gnječa demonstrantov. Ondi je zapovedoval neki častnik svojemu moštvu. Iz množice so se čuli klici: „Proč s policijo! Živela srbska vojska!“ Častnik ukaže množici, da se ima raziti v petih minutah. V tem trenutku začne brcati in skakati konj jednega vojaka in častnik zakliče vojaku: „Pazi, da katerega ne pohodi!“ Te besede so imele mogočen učinek. Ljudstvo je urnebesno vzdiknilo: „Živela naša vojska! Bratje razidimo se! Tudi vojaki so naši bratje in ako oni pazijo, da se nam ne zgodi hudega, bodimo pazljivi tudi mi proti njim!“ — In to je rešilo položaj, ki bi bil postal lahko nevaren. V petih minutah je bilo vse mirno.

Delavski ustanki na Nizozemskem.

V tej mali državi se vrše veliki dogodki. Vsi delavski stanovi po celi državi stopajo v splošni veliki štrajk pod geslom odpora zoper nove postave, naperjene proti štrajkom. Najprej so začeli štrajkati delavci na ladjah, ki imajo v svojih rokah do malega ves trgovski promet, ker dovažajo od morja po kanalih v mesto vse blago. Ako ne delajo ti ljudje, stoji ves promet po tovarnah in skladiščih. Temu štrajku se je pridružil štrajk železničarjev, ki so izdali parolo: „Po celi Nizozemski ne sme voziti noben vlak!“ Tem štrajkom pa so se pridružili še drugi in generalni štrajk se bliža. Vsled tega stoji država pred veliko krizo. Vlada skuša z vojaštvom vzdržati železniški promet in nizozemske vlake straži vojaštvo. Ali žal, niti v vojaštvu nima več zaupanja. Po raznih krajih se vrše spopadi, med katerimi je vedno več ranjenih. Po vseh lukah in mestih počiva delo, vse kolodvori straži vojaštvo. Vlada hoče v celi državi proglasiti obsedno stanje, a vodje delavcev pozivljajo iste na mir, da ne dajo povoda vojaštvu za nastopanje. Inozemski vlaki prihajajo redno, a notranji železniški promet počiva. Od 25.000 vojakov, ki imajo služiti, jih je več tisoč na dopustu, a najtežavneje je, ker se vlada na pešce in mornarico ne more zanesti.

Macedonski dogodki.

Rusija zahteva, da se morilca konzula Ščerbine, Ibrahima, predno se ga usmrti, konfrontira z ono osebo, ki ga je baje nagovarjala k izvršenemu zločinu. Je pač tako, kakor so prerokovali razni listi, da Turčija nikdar ne izvede reform. Sedaj prihajajo namreč iz Carigrada vesti, da je sam sultan izgubil tako nado, katere ni morebiti nikdar imel. Poročila iz Carigrada pravijo tudi, da se sultan jako boji, da bodeda morali poseči v macedonske razmere z orožjem Avstrija in Rusija.

Iz Cetinja prihajajo poročila, da sta bila v Skadru napadena in ranjena dva kristjanska člana novega sodišča.

Te dni prišla so med svet iz turških virov poročila o novih večjih spopadih med ustaškimi četami in med turškimi vojaki. Ali ta poročila so tako hudo po tursko pobarvana, da jim živ krst ne verjame. Poroča se namreč iz Soluna, da je v nedeljo popoldne v gorah med Osmanje in Strumice došlo do hude bitke med ustaši in med turškimi četami. Ustašev da je bilo kakih 300. Po teh poročilih bi bil trajal boj več ur in bi se bili ustaši še le proti večeru umaknili. Zdaj pa pride najlepše. Poročila pravijo namreč, da je bilo v tem boju 50 ustašev ubitih, 70 pa ranjenih. Turkov pa je bilo ubitih le 7, a

vira, da je v Radovištu 500 ustašev napadlo 30 turških vojakov in da je bilo po dolgotrajnem bojevanju ubitih le 9 Turkov, a padlo da je 30 ustašev. Na prvi pogled je torej razvidno, da so ta poročila ali izmišljena, ali pa, da je moral biti izid teh bojev ves drugačen, nego pa tak, kakor bi ga hoteli imeti Turki.

V Bolgariji so baje jako nevoljni na ruske konzule zaradi krivih poročil o Macedoncih, katera pošiljajo v Petrograd. Zaradi tega je, kakor se poroča angleškemu listu „Times“, odšlo iz Varne osem bivših bolgarskih častnikov, da bi pomorili ruske konzule, nahajajoče se v Macedoniji. Opomniti moramo, da takim poročilom se ne sme preveč verjeti, ker je znano, da bi Angleži radi videli, da nastane med Bolgarijo in Rusijo nespo- razumljenje in da se nahajajo v Bolga- riji angleški emisariji, ki skrivaj hujkajo Bolgare proti Rusom.

V Varni je bilo te dni ukradenih iz arzenala 700.000 patron in 40 pušk.

Te dni se je zbralo 80 Bolgarov, ki so pod vodstvom bivših bolgarskih častnikov, oboroženi s puškami repetir- kami zapustili Bolgarijo ter se podali v Macedonijo, da se tam pridružijo mace- donskim ustaskim četam. Na čepicah, ka- tere nosijo, stoji zapisano: „Svoboda ali smrt“. Da se pa take čete v Bolgariji lahko zbirajo, ne da bi jim tega branile bolgarske oblasti, je pač znamenje, da je vse prebivalstvo Bolgarije na strani macedonskih ustašev, ter da je bolgarski vladi popolnoma nemogoče zabraniti tako gibanje.

Sploh postajajo na Balkanu razmere od dne do dne bolj nevarne, kar doka- zuje tudi to, da so Albanci v zadnjih dneh na dveh mestih prestopili srbsko mejo ter srbske straže pomorili.

Posebno v hudi nevarnosti se na- hajajo zdaj kristjani v Stari Srbiji in v Albaniji. Res je, da je poslala Turčija mnogo vojaštva tje, kjer se ji zdi, da bi bila nevarnost največja, ali Albanci po- pihali so jo drugim in se nahajajo po gorovju. Število oboroženih Albancev se ceni zdaj na 70.000 mož. Ti ljudje se zdaj ne pečajo z drugim, nego s požiga- njem kristijanskih vas in z ropanjem. Porta poslala je sicer že tretjo komisijo v Albanijo, da bi Albance pregovorila k miru in redu, ali tudi ti tretji komi- siji so albanski prvaki odgovorili, da nečejo in nečejo nič slišati o reformah. Še hujše. Ko je odšla tretja komisija v Carigrad, razposlali so albanski prvaki manifest, tiskan v turskem in albanskem jeziku, po vseh krajih in vaseh cele Al- banije, ki se tako-le glasi:

Bratje! Albanci!

Sultan nas je prodal in izdal. On hoče izročiti našo domovino kristjanskim psom. Tujec se pripravlja, da nas pod- jarmi s silo. Tega pa ne smemo nikakor prepustiti. Zato vsi pod orožje in bra- nimo se proti vsem. Pri prvem poskusu, naperjenem proti nam, pa moramo ka- znovati najprej podpihovalce, nahajajoče se v naši hiši, na naših tleh in ti so Srbi!

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Policijski kancelist g. Venceslav Schamaneck je imenovan za policijskega oficijala. — Za policijskega kancelista je imenovan titularni orožniški stražmešter g. Ivan Predauk. — Za sodnega kancelista v Pazinu je imeno- van Bože Sadič, mornarični nadglednik.

Smrtna kosa. — V Belaju pri Ce- rovljah v Istri je umrl g. Adolf Kürner, oskrbnik na posestvu kneza Auersperga.

Kako so vendar najivni neka- teri gospodje učitelji. — V zadnji številki „Soče“ je prijavil odbor „Ajdo- vske podružnice učit. društva za goriški okraj“ neko izjavo, v kateri se nekako hujuje, ker mu nismo odgovorili, odkod in kako je dobila „Gorica“ neko poročilo o zborovanju omejene podružnice, o ka- terem trdi odbor, da je neresnično. Za božjo voljo, gospodje učitelji, kako mo- rate biti tako najivni, da kaj takega od nas zahtevate. Ali ne veste, da je to uredniška tajnost, katere nredništvo, ako je količkaj pošteno ne sme izdati. Ako je „Soča“ tudi za kaj takega sposobna, da izdaja uredniške tajnosti, to je pač njena stvar. Mi kaj takega ne moremo storiti. Sicer pa, ko že omenjate g. nadučitelja v Oseku Antona Beleta, in pravite, da ni hotel on podpisati izjave, v kateri je bilo rečeno, da je „Gorica“ lažljivo po- ročala, vprašamo Vas: Zakaj ni hotel g. Bele podpisati izjave? To dejstvo, da ni hotel g. Bele podpisati izjave, vzbuja pri nas sum, da je bilo mogoče naše poro- čilo o Vašem zborovanju vendarle res- nično, kar bi nam bilo pa zares jako žal. Povemo Vam pa še jedenkrat, da je resnica, da gosp. Bele ni spisal ome- njenega poročila in da sploh ni bilo naše

glede omenjenega poročila. Sploh pa je naše mnenje, da bi bilo najbolje, ako bi Vi to zadevo pustili pri miru, kajti iz tu navedenega je razvidno, da stvar bolj ko se jo meša, bolj smrdi.

„Klepetec v Gosposki ulici“ kle- peta dalje. — Gledé nakupa nekaterih poslopj in v Gorici od strani slovenskih zasebnikov, odgovorili smo že zadnjé kar smo imeli odgovoriti. Zato pa nas klepetčevo klepetanje in zavijanje v zad- nji številki „Soče“ prav nič ne zanima. Ker se je pa klepetec iz Gosposke ulice zagnal pri tej priliki tudi v „Centralno posojilnico“ in pa v neko „klerikalno zadrugo“ in je med drugim rekel, da se dr. Suštersič boji za svoje tisočake, ka- tere je zatolkel v „Centralno posojilnico“, povemo klepetcu in sicer na njegovo jezo in žalost, da se nima dr. Suštersič za svoje tisočake, katere je zatolkel v „Centralno posojilnico“, prav nič bati, ker jih sploh v „Centralni posojilnici“ ni. Lažnjivemu in podlemu klepetcu pa bodi povedano, da ne samo, da se ne nahaja v „Centralni posojilnici“ noben dr. Suštersičev tisočak, nego da je res- nica, da ima „Centralna posojilnica“ ve- liko tisočakov svojega denara naloženih v denarnih zavodih v Ljubljani, pri ka- terih ima besedo baš isti dr. Suštersič.

Gledé „klerikalne zadruge“ pa ome- nimo, da nam je dobro znano, kaj vse je poskusil neki falot, da bi jo oskodoval. Ta falot počenjal je namreč take reči, ki so se že tikale v resnici kazenskih paragrafov. Ni izključeno, da prinesemo, ako se nam bo zdelo potrebno, vse to ob svojem času na dan, da svet izve, kake vrste ljudje in kake moralne pro- palice bi hotele nositi pri nas prvi zvo- nec ter zastopati na Goriškem slovensko javno mnenje.

Mestni proračun za l. 1903 je zadobil Najvišje potrjenje.

Redarske zadeve. — Redar prvega reda Jože Badin postal je redarski nad- zornik. Za redarja I. reda je imenovan Maksimiljan Vodopivec.

Najdene reči. — Jože Vižintin iz Št. Andreža je našel velikonočno soboto na železniškem kolodvoru zlato uro z verigo. Izročil jo je štrandrežkemu žu- panu, a ta pa jo je oddal na tukajšnji policiji.

Tatvina. — V noči od torka na sredo so udrli tatje v Milnerjevo vilo. Gospodarjev ni bilo doma. Tatje so po- brali več vrednostnih predmetov, šli potem v klet se tam dobro napili in od- nesli potem zdrave pete.

In zopet tatvina. — V sredo po noči so ulomili tatje v vilo Amalija, na- hajajočo se za Ražonerji. Tatje so iskali denar; ker pa tega niso našli, postali so nejevoljni in ohladili si so jezo s tem, da so polomili in poškodovali pohištvo. Nekaj vina so v steklenicah vendarle našli, da si so mogli z njimi ugasiti žejo. Škoda, katero so napravili na pohištvo, je še precej velika.

Prememba posesti. — G. Anton Pečenko, trgovec v Gorici, je kupil Ri- naldinjevo hišo v Verdijevi ulici poleg dosedanje svoje.

Deželni odbor razglaš: Oddaja se naprava pohištva, ki je potrebno za opremljenje uradov deželnega hipoteč- nega urada. Vabijo se izdelovalci po- hištva, ki se nameravajo potezati za na- pravo teh izdelkov, da vložijo svoje po- nudbe deželnemu odboru do 30. t. m. ter naj določijo cene in dobo, kedaj jim bode mogoče to pohištvo izročiti. — Po- drobna pojasnila o kakovosti in množini potrebnega pohištva in dotičnega dela, se razvidijo pri deželnem stavbinskem uradu.

Izpred sodišča. — Na zatoženi klopi so sedeli te dni Trebižan Alojzij in France in Kalin Anton iz Ajdovščine. Obtoženi so bili, da so pri nekem plesu dne 28. decembra 1902 Franceta Vodo- pivca tako pretepli, da so ga pripravili ob levo oko. Obsojeni so bili vsi trije in sicer sta bila obsojena prva dva na štiri mesečno, a Kalin na šest mesečno ječo.

Ubodel je v nedeljo, kakor se go- vori, neki vojak, čevljarja Štefana Ko- mela z Grčine. Podati se je moral vsled tega v bolnišnico usmiljenih bratov.

Nevarni zobje. — V Dornbergu nastal je med mladeniči prepir. Med pre- pirajočimi bil je tudi brat 23 letnega Jo- žefa Vodopivca. Ko so se fantje spopadli, hotel je Jože Vodopivec braniti svojega brata. Pri tej priliki ga je pa nekdo tako hudo vgriznil v levo roko, da mu je tri žilice pregriznil. Vodopivca so pri- peljali v tukajšnje bolnišnico in je nje- govo zdravstveno stanje še precej opasno.

Samomor. — V tork okoli 9. ure zjutraj se je zaprl „Piccolov“ dopisnik, Anton Petris, v stražišče in se vstrelil z revolverjem v sence. V tistem hipu je šel mimo hiše duhovnik, katerega

rilcu. Bil je toliko še pri zavesti, da je na vprašanje namignil, da se hoče spo- vedati, kar mu seveda ni bilo mogoče. Prenesli so ga v bolnišnico. Do danes ni še umrl.

Nesreča. — Vel. teden je padel z zvonika v Sv. Križu 8 leten deček ter se tako poškodoval, da je vsled tega umrl. Na otroke se le premalo pazi!

Slana in mraz ter kajenje proti njima. — Že pred Vel. nočjo je bila nekaj dni po nižinah slana, ki je prov- zročila sicer škodo, a le majhno. Dne 19. aprila pa je bila po nižinah vi- pavske doline močna slana in še hujši mraz, ki sta povzročila veliko škodo na sadnem drevju in trti. Še večjo škodo je zabranilo precejšnje kajenje. Škoda, da se ni kadilo še veliko bolj.

Dne 20. aprila je bila še hujša slana, a nekoliko manjši mraz. Toplomer je kazal v vrtu 3° pod ničlo.

Iz Šempasa nam pišejo: V ne- neljo in ponedeljek smo imeli jako hudo slano. Škode je napravila veliko. Posebno veliko škodo je napravila pri črešnjah in pri krompirju, t. j. pri glavnem pri- delku ubožnih posestnikov. Veliko škodo je napravila tudi na trtah, posebno pa na onih, koje so pokazale že zarod, tako da ni pričakovati več dobre letine. Da bi le to zadoščalo, a bati se je še hujega, kar pa Bog ne daj!

Iz Štanjela nam pišejo: Slana je pri nas zadnje dni uničila sadje; trtnega zaroda ne veliko, ker ni še pognal. Zgodnje bele trte so osmojene. „Refošk“ ni trpel še nikake škode. — Orehi so popolnoma končani. — Suša je povzro- čila tudi pri nas pomanjkanje vode. Toda v Štanjelu in Kobdilju je še vedno nekoliko izvirne vode. Slabeje je oskrb- ljena z vodo Hruševica. Tu je sicer več zasebnih vodnjakov, pa le eden občinski. — Pred desetimi dnevi se je dogodilo v Hruševici nekaj posebnega. Kakor je Mojzes po božjem povelju priklical iz skale Izraelcem v puščavi vode, tako je tudi v Hruševici nek mladenič šel v svojo senožet oddaljeno od vasi kakih 22 m v smeri proti Avberju tik tržaške ceste, udaril s kladivom in železom po skali, odlepil tako kos kamna od skale, in nastal je močan izvir, ki daie kakih 14 hl vode na dan že 10 dni. Ustno iz- ročilo pravi, a nihče se ne spominja, da je bil vže nekaj tam studenec. Dal Bog, da ne usahne v suši ta velik božji dar!

Bohinjska železnica. — Dela pri predoru bohinjske železnice med Pod- brdom in Bohinjem napredujejo jako vrlo. Dosedaj je prevrtnega že polovica predora, namreč od bohinjske strani 1834 m, od podbrdske strani pa 1483 m. Torej skupno 3317 m. Dolgost celega predora pa bode znašala 6314 m.

Poskus goljufije. — V ponedeljek je posenet Suligoy Anton iz Kanala po- veril 57 letnemu Stergarju Jožefu pok. Blaža iz Podlake 9 volov, da jih žene v Gorico in jih tam izroči g. Fogarju. Prišel v Gorico pa je S. izročil Fogar- jevemu agentu samo 8 volov, dočim je 9. odgnal v neki hlev in ga kasneje po- nujal v prodajo mesarju llicherju. llicher pa ni hotel vkupiti vola. Kmalu so pa prišli Stergarjevi zli nameri na sled in so Stergarja zaprli. Vola pa je dobil g. Fogar.

Kap. — Nekega krčmarja s Kranj- skega, ki je prišel v Brda po vino, je zadela večerj na Oslavju kap in je ostal koj mrtev.

Razpisujejo se 4 prostori, usta- novljeni od vis. deželnega zbora v spo- min ranjkega deželnega glavarja Nj. E. grofa Franca Coronini za brezplačno zdravljenje v prvi morski kopelji v Gra- dežu štirih ubožnih škrofuloznih ali ra- kitičnih dečkov oziroma deklic te dežele za letošnjo dobo kopelj. — Prošnje, ki morajo biti opremljene z mnenjem ob- činskega zastopstva, spričevalom o cep- ljenju koz in spričevalom o pristojnosti prosilcev v kako občino Goriške in Gra- diške, kakor tudi se spričevalom uboštva in zdravniškim spričevalom boleznj pro- silcev, naj se vlagajo pri dež. odboru do 15. maja t. l.

Oddelek društva veteranov v Kamnjah bode imel veselico v Skriljah dne 26. t. m. pri g. Fr. Kravosu št. 91.

Vabilo k veselici, katero priredi bralno društvo „Narodni dom“ v Škr- bini v nedeljo dne 3. maja 1903. na okrašenem dvorišču gostilne g. Iv. Ada- mič-a s sledečim vsposedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Volarič: „Pomlad“, poje domači mešan zbor. 3. „Slovenska himna“, svira godba. 4. Pl. Zajc: „Zrinski Fran- kopanka“, poje domači možki zbor. 5. Broš: „Na obalah jadranskega morja“, izvaja tamburaški zbor iz Komna. 6. Sattner: „Na planino“, poje domači

buraški zbor. 9. „Vesela družba“, poje mešan zbor. 10. „V boj“, godba. 11. Veseloigra: „Pri puščavniku“. 12. Ples. Vsak plesni komat 20 vin. Začetek veselice točne ob 3¼ uri popoldne. Vstopnina k veselici 40 v, sedeži prve vrste 80 v, druge vrste 60 v. V slučaju slabega vre- mena preloži se veselica na prihodnjo nedeljo majnika. Nadejamo se, da se prva veselica našega bralnega društva „Na- rodni dom“ sponese prav dobro, ter pri- čakujemo in za jedno najljudnejše va- bimo naše rojake iz vseh bližnjih vasij in občin.

Odbor.

Kandidatje za mestne in de- želnozborske volitve v tržaški oko- lici. — Politično društvo „Edinost“ je postavilo za kandidate pri mestnih de- želnozborskih volitvah, ki se bodo vršile v nedeljo dne 26. t. m., sledeče gospode in sicer: Za prvi volilni okraj Antona Sancina-Drejača pok. Mateja, trgovca v Skednju; za drugi volilni okraj dr. Oto- karja Rybářa, odvetnika v Trstu; za tretji volilni okraj dr. Gustava Gregorina od- vetnika v Trstu; za četrti volilni okraj Ivana Gerdola, c. kr. uradnika v Trstu; za peti volilni okraj Ivana Gorjupa, po- sestnika na Opčinah; in za šesti volilni okraj dr. Edvarda Slavika, odvetnika v Trstu.

Hartmanov oratorij „Sv. Fran- čišek“ v Ljubljani je v sredo v stolnici dosegel nepričakovano sijajen vspeh. Za- nimanje je bilo uprav velikansko. Ne le s Kranjskega, tudi iz sosednih dežel je prišlo toliko poslušalcev, da si videl v sredo v Ljubljani vse polno tujcev. Stol- nica je bila tako natlačeno polna, da v resnici ni mogel nihče več noter. Videli smo poleg presv. škofov ljubljanskega in tržaškega, poleg eksc. g. deželnega pred- sednika, dež. glavarja in drugih prvih do- stojanstvenikov tudi odlične goste iz drugih večjih sosednih mest. Ljubljana je ta dan privabila obilo prijateljev umet- nosti, ne le slovenske, ampak tudi nemške narodnosti, ne le katoličanov, ampak tudi protestantov, kateri so z globoko res- nostjo poslušali divno skladbo skromnega frančiškana, proizvajano od slovenske „Glasbene Matice“.

To je umetniški uspeh, katerega se odkrito radujemo in častitamo vsem, ki so pripomogli do tako sijajne izvršitve. Natančneje poročilo o tem priobčimo prihodnjé.

Časnikarski sestanek. — V sredo dopoldne se je vršil v ljubljanskem „Katoliškem domu“ sestanek krščansko mislečega časnikarstva. Navzočih je bilo okoli 70 gospodov. V predsedstvo so se soglasno izvolili gg. dr. Lampé, g. Ko- rošec, g. Fajdiga, g. Kompare in g. Roz- man. Sklenilo se je ustanoviti časnikarsko društvo za jugoslovanske pokrajine ter so se tozadevni načrti odobrili. Daljša debata je bila tudi pri poročilih o mej- sebojni zvezi naših listov, o dopisovanju in o agitaciji za slovensko krščansko ča- sopsije. Stvar časnikarskega društva bo izvršiti dana navodila v proseppe narodne in krščanske zavesti med Slovenci. Na vrsti je bilo tudi poročilo o neznosnih raz- merah, pod katerimi trpi hrvaško ča- sopsije, ter se je ob velikem odobravanju sprejela tozadevna dr. Lampetova re- solucija, katera se tako-le glasi:

Ker imajo Hrvatje in Slovenci po svojem prirodnem sorodstvu, po kulturnih težnjah in sedanjih političnih razmerah slične in skupne potrebe, katerim morejo ustreči samo z vzajemno podporo in s skupnim delom za ojačenje svoje kulturne sile na polju kulturnem, gospodarskem in socialnem — izraža sestanek kršč. sloven. časnikarjev željo, da pride med rodoljubnim hrvaškim in slovenskim no- vinstvom kot enim izmed najmočnejših današnjih činiteljev v borbi za svobodo in edinstvo hrvaškega in slovenskega na- roda, čim najprej do čim ožjega pri- bližanja, da morejo uspešneje skupno izvrševati naloge, katere časnikarstvu povsod nalaga duh nove dobe.

Ker se pa na Hrvaškem na ne- čuven način zatira svoboda narodnega tiska in domoljubno časnikarstvo naj- hujše preganja, in ker je svobodna beseda narodnega tiska eno najuspešnejših sredstev, s katerim se izraža volja ljudstva — zato sestanek slov. katol. časnikarjev radostno in srčno pozdravlja ta pokret in borbo hrvaških opozicijskih strank za ustavna prava in izpremembo seda- nega tujega in nazadnjaškega zistema v Hrvaški, ter pozivlja vse pravično, zlasti vse bratsko slovansko časopisje, naj daje pravični in težki borbi hrvaških rodo- ljubov vso mogočo moralno podporo.

Prestop 70 pastorej h katoliški verli. — Na Angležkem je prestopilo 70 protestantskih župnikov h katoliški veri.

Koliko šivank se rabl na dan.
— Nekdo je izračunil, da se porabi na dan na celém svetu 256 milijonov šivank.

Kako se spozna prilstnost dijamanta. — Način, kako spoznati prilstnost dijamanta, je jako jednostaven. Vzame se namreč košček papirja ter se napravi na njem s svinčnikom piko. Na to se pogleda piko skozi dijamant. Ako se vidi skozi dijamant pika, kakoršno se je napravilo s svinčnikom, potem je gotovo da je dijamant pristen. Ako se pa vidi na papirju mesto jedne več pik ali pa ako se vidi, mesto jedne pike več črtic, je znamenje da dijamant ni pristen.

Abecede raznih narodov. — Prebivalci Sandviških otokov imajo v svoji abecedi 12 črk. Birmanci 18, Italijani 20, Bengaleci 21, Zidje Sirci in Kaldejci po 22, stari Rimci 23, Grki 24, Slovenci 25, Nemci, Nizozemci in Angleži po 26, Hrvatje in Španjolci po 27, Arabi 28, Perzijanci 32, Georgijci 35, Armenci 38, Rusi 41, a stari Moskovčani celo 43 črk. Nekateri iztočni narodi imajo celo do 50 črk v svoji abecedi.

Najvišje ležeča železnica te zemlje. — Proga peruvanske železnice „Ferrocaril Central de Peru“ je danes najvišje ležeča železnica na zemlji. Na tej progi se pripelješ v osmih urah iz tropičnega podnebja v kraje z večnim snegom. Tudi glede tehniških težkoč pri izgradbi je ta železnica jedna najzanimivejših tega sveta. Dolgost proge znaša od mesta Callav do Orage 222 kilometrov, a stroški gradnje znašajo 180 milijonov glđ. za vsak kilometer približno 800 tisuč glđ. Strmec znaša 1.25 metrov pri kilom., in zadnji predor, ki je v višini 4780 metrov t. j. v višini najvišje gore v Evropi Montblanc, je dolg 2400 metrov. Ta železnica teče ob propadih, ki so globoki nad 1000 metrov. Na nekem kraju se je mogla proga le na ta način izpeljati, da se je za neko reko nalašč zgradil tunel in se je voda odpeljala skozenj, da je bilo moč po suhi strugi graditi progo. Lokomotive na tej železnici kurijo s petrolejem.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavitki za K 24.00 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak prilstnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt
v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.
Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Odlikovana delavnica!
ANT. KRUSIČ,
krojaški mojster v vrtni ulici 26.
Priporočata se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!

„Krojaška zadruga“
Gorica,
Gospodarska ulica št. 2

Teodor Slabanja,
srebrar,
v Gorici, ulica Moreli 12,
priporočata prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Anton Kuštrin
Gospodski ulici h. štev. 25,
priporočata častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče, prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.
Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Sadjarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici
Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.
Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.
DESERTNA VINA.
Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporočata
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmjerne. Postrežba poštena.

Jakob Miklus,
trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti
v Pevmi,
za Soškm mostom, p. Gorica,
priporočata p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Ravno došle
so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlače, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, napsnikov in raznih

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.
„Centralna posojilnica“
v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4 1/2 polumesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.
Daje **posojila** udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.
Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravičnimi deleži po 2 K.
Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalažanje in vračanje so na razpolago posojilnice c. kr. pošne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.
Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrtek tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Pri svetem Antonu Padovanskem
PRVA ZALOGA
cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)
Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih kujig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.
Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.
Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.
Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.
Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.
Naročitve se izvršijo točno in hitro.
Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.
Z odličnim spoštovanjem
Anton J. Vogrič.

Velika zaloga **šivalnih strojev** vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.
Edino zastopstvo
Pffafovih šivalnih strojev,
kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakortudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.
Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!
V zalogi imamo tudi
BURSKA DVOKOLESA
ter
angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.
Cena je od 180 K naprej.
Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 v. Edina meh. delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.
Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu ulana
Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Preproge, zagrinjala in po-grinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se **razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.**
Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne
Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!
Cene so stalne!
Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno